

BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTARSTVO FINANSIJA/
FINANSIJA I TREZORA

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
И ТРЕЗОРА

BOSNIA AND HERCEGOVINA
MINISTRY OF FINANCE
AND TREASURY

CENTRALNA/SREDIŠNJA HARMONIZACIJSKA JEDINICA
ЦЕНТРАЛНА ХАРМОНИЗАЦИЈСКА ЈЕДИНИЦА

ГОДИШЊИ КОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЈЕШТАЈ
ИНТЕРНЕ РЕВИЗИЈЕ
ЗА
2016. ГОДИНУ

Сарајево, март 2017. године

Садржај

1.	Увод	2
2.	Централна хармонизацијска јединица Министарства финансија и трезора БиХ - ЦХЈ	3
3.	Законодавни оквир и основ за припрему Годишњег консолидованог извјештаја интерне ревизије у институцијама БиХ	9
3.1.	Методологија рада интерне ревизије у институцијама БиХ	11
3.2.	Основи Стратегије развоја система интерних финансијских контрола у институцијама БиХ за период 2016 – 2018. година	13
3.3.	Реализација Стратегије развоја система интерних финансијских контрола у институцијама БиХ за период 2016 – 2018. година	14
4.	Консолидовани извјештај о интерној ревизији по ревизорским извјештајима	15
4.1.	Јединице интерне ревизије институција БиХ – преглед надлежности	15
4.2.	Извјештаји јединица интерне ревизије институција БиХ	20
4.3.	Преглед успостављања јединица интерне ревизије институција БиХ	35
4.4.	Преглед поштовања методологије интерне ревизије и учинка јединица интерне ревизије институција БиХ	39
4.5.	Континуирана професионална едукација интерних ревизора у институцијама БиХ	44
5.	Закључци Савјета министара БиХ	47
5.1.	Реализација Закључака Савјета министара БиХ	47
5.2.	Приједлог Закључака Савјета министара БиХ	50

1. Увод

Централна хармонизацијска јединица Министарства финансија и трезора БиХ (ЦХЈ) обавезна је, у складу са одредбама члана 25. Закона о интерној ревизији институција БиХ ("Службени гласник БиХ", бр. 27/08 и 32/12), да припреми Годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије.

Годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије даје основне податке о систему интерне ревизије у институцијама БиХ, податке о активностима Централне хармонизацијске јединице Министарства финансија и трезора БиХ, податке о јединицама интерне ревизије, интерним ревизорима, податке о ревидираним институцијама, као и податке о извршеним интерним ревизијама од стране јединица за интерну ревизију институција БиХ и податке о предузетим активностима на реализацији закључака Савјета министара БиХ.

Систем интерне ревизије је дио система јавне интерне финансијске контроле (PIFC – *Public Internal Financial Control*) који је развила Европска комисија и који има за циљ да земљама у процесу придруживања ЕУ, пружи помоћ у разумијевању и примјени добро развијених и ефективних система интерне контроле.

Систем интерне ревизије у институцијама БиХ, поред Закона о интерној ревизији институција Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, бр. 27/08 и 32/12), дефинисан је и Стратегијом развоја система интерних финансијских контрола у институцијама Босне и Херцеговине за период 2016-2018. година. Стратегију развоја система интерних финансијских контрола у институцијама Босне и Херцеговине за период 2016-2018. годину усвојио је Савјет министара Босне и Херцеговине на 87. сједници одржаној 29.12.2016. године.

Важан сегмент система интерне ревизије у јавном сектору БиХ представља и Координациони одбор Централних јединица за хармонизацију. То тијело је успостављено на основу члана 2. став (13) и члана 28. став (2) Закона о интерној ревизији институција Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, бр. 27/08 и 32/12), Закона о финансирању институција БиХ („Службени гласник БиХ“, број 42/12), члана 6. Одлуке Народне скупштине Републике Српске, број: 01-1012/10 („Службени гласник РС“, број: 72/10) и члана 6. Закона о интерној ревизији у јавном сектору Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, број: 47/08).

Координациони одбор Централних јединица за хармонизацију (КО ЦЈХ), чине руководиоци Централне хармонизацијске јединице Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине, Централне јединице за хармонизацију Федерације Босне и Херцеговине и Централне јединице за хармонизацију Републике Српске.

У наставку дајемо преглед стања законодавног оквира интерне ревизије у институцијама БиХ, активности ЦХЈ, податке о јединицама интерне ревизије и извршеним интерним ревизијама, препоруке из извјештаја интерне ревизије који су сачињени током извјештајног периода, преглед поштовања методологије интерне ревизије, континуирана професионална едукација интерних ревизора у институцијама БиХ, као и мјере и активности предузете од стране институција на реализацији закључака Савјета министара БиХ.

2. Централна хармонизацијска јединица Министарства финансија и трезора БиХ - ЦХЈ

Обавеза Босне и Херцеговине на пољу интерне ревизије утврђена је чланом 90. Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица и Босне и Херцеговине, у дијелу под називом „Сарадња у подручју ревизије и финансијске контроле“ (*"Службени гласник БиХ-Међународни уговори"*, број 10/08).

У складу са Законом о интерној ревизији институција БиХ (*"Службени гласник БиХ"*, бр. 27/08 и 32/12), Споразумом о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица и БиХ (*"Службени гласник БиХ-Међународни уговори"*, број 10/08), Законом о министарствима и другим тијелима управе БиХ (*"Службени гласник БиХ"*, број 5/03, 42/03, 26/04, 45/06, 88/07, 35/09, 59/09 и 103/09), а на основу Одлуке Савјета министара БиХ, број 113/09 (*"Службени гласник БиХ"*, број 44/09) успостављена је Централна хармонизацијска јединица Министарства финансија и трезора БиХ – ЦХЈ, која у складу са наведеним прописима има обавезу да успостави и развија систем унутрашње финансијске контроле у институцијама Босне и Херцеговине, а као посебан сегмент овог система да успостави систем и структуру интерне ревизије у институцијама БиХ.

Савјет министара БиХ је у јулу 2010. године именовао директора и замјеника директора ЦХЈ. Такође, Савјет министара БиХ је, на приједлог ЦХЈ у септембру 2010. године, на својој 133. сједници, усвојио Правилник о унутрашњој организацији ЦХЈ. ЦХЈ је, у складу са усвојеним Правилником о унутрашњој организацији закључно са 31.12.2016. године, у свом саставу имала запослено укупно 9 особа, укључујући директора и замјеника директора.

Подршку увођењу јавне интерне финансијске контроле у Босни и Херцеговини пружила је и Европска унија кроз два пројекта финансирана из средстава IPA (*Instrument for Pre-Accession Assistance*) фондова подршке Босни и Херцеговини и то: Пројекат PIFC (*Public Internal Financial Control*) и Пројекат SPFM (*Strengthening Public Financial Management*). Пројектом PIFC пружена је подршка институцијама БиХ у процесу увођења и развоја система интерне ревизије (ИР) и система финансијског управљања и контроле (ФУК) заснованих на добрим праксама у државама чланицама ЕУ, као и на искуствима из других држава које испуњавају обавезе везане за процесе приступања чланству у ЕУ. Пројекат SPFM је пружио подршку процесу реформисања и успостављања ефикасне јавне управе у Босни и Херцеговини, која је у стању да подржи процес интеграције земље у ЕУ, јачању капацитета државних и ентитетских управа у пољу креирања политика и координације, као и у подручју контроле и управљања јавним финансијама.

У оквиру поменутих пројеката пружена је и техничка помоћ ЦХЈ, а која је обезбјеђена кроз Координациони одбор Централних јединица за хармонизацију - КО ЦХЈ. Пројекат PIFC је реализован кроз два сегмента и то: сегмент интерне ревизије и сегмент финансијског управљања и контроле. Кроз Пројекат SPFM пружена је подршка унапређењу система ФУК-а, те приближавања модела који се користе, као и искустава, земаља у окружењу,

али и у свијету, у области сертификације и континуиране професионалне едукације интерних ревизора. Овај Пројекат је окончан половином 2015. године.

Оквир PIFC-а (*Public Internal Financial Control*) чине три стуба која би требало да обезбиједи довољно синергетских ефеката како би се обезбиједило разумно увјеравање да интерне контроле функционишу адекватно и ефективно, а то су:

- функционално независна и децентрализована интерна ревизија (ИР) - као помоћ руководиоцу институције која врши прегледе ефективности интерних контрола,
- финансијско управљање и контрола (ФУК) - уз јачање одговорности за остваривање циљева институције, те економично, ефикасно и ефективно функционисање система финансијског управљања и контрола у институцији и
- ЦХЈ, као засебна јединица, која развија и усмјерава процес PIFC-а.

Сваки од три нивоа власти је, кроз своју централну хармонизацијску јединицу, документе које је КО ЦХЈ одобрио, даље разрађивао и припремао документе, прилагођавајући оквирне документе својим потребама. Оваквим координисаним приступом постигнута је унифицираност у приступу прописима методолошког типа из области интерне ревизије.

Централна хармонизацијска јединица Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине, у складу са Законом о интерној ревизији институција БиХ, овлашћена је за развој, руковођење и координацију интерне ревизије у институцијама Босне и Херцеговине. У складу са надлежностима дефинисаним Законом о интерној ревизији институција БиХ, ЦХЈ је у досадашњем постојању реализовала како сlijеди:

- а) Припрему приједлога за измјене Закона о интерној ревизији у институцијама Босне и Херцеговине, након усаглашавања у Координационом одбору ЦХЈ;
ЦХЈ је припремила нацрт Закона о измјенама Закона о интерној ревизији институција БиХ, којим су створене квалитетне законске претпоставке за успостављање ефикасног и економичног система интерне ревизије у институцијама БиХ. Закон је, након усвајања, објављен у "Службеном гласнику БиХ", број: 32/12.
Овом допуном законског рјешења дефинисано је вршење функције интерне ревизије у институцијама БиХ на начин да се обезбједи ефикасније и рационалније успостављање јединица интерне ревизије, које ће онемогућити успостављање непотребно великог броја јединица интерне ревизије, већ да се са мањим бројем јединица које ће, у складу са различитим критеријумима груписања и испуњености услова, омогућити покривеност интерном ревизијом више организационо и ресурсно сродних институција, а што за резултат има и значајан материјални ефекат у смислу негомилања нерационалног броја извршилаца и трошкова који би се тако произвели. Оваквом измјеном омогућено је и успостављање једне јединице интерне ревизије која ће вршити интерну ревизију у више организационо или ресурсно сродних институција, у складу са принципима дефинисаним Законом.
- б) Припрему и имплементацију програма обуке и сертификаковање интерних ревизора институција Босне и Херцеговине, након усаглашавања програма обуке у Координационом одбору ЦХЈ;
У пертохдном периоду извршена је обука особља које ради на пословима интерне ревизије и финансијског управљања и контроле, у институцијама БиХ, Републике Српске и Федерације БиХ, кроз Пројекат PIFC и Пројекат SPFM који су финансирани

од стране ЕУ. Различити нивои обука су пружени за различите полазнике из различитих области.

Током 2015. године ЦХЈ је припремила Програм обуке и сертификавања интерних ревизора у институцијама БиХ, који је објављен у "Службеном гласнику БиХ", број: 7/15. У складу са овим Програмом и својом законском обавезом, ЦХЈ је донијела Одлуку о начину бодовања, евидентирања и извјештавања о континуираној професионалној едукацији интерних ревизора у институцијама БиХ ("Службени гласник БиХ", бр. 92/15) и Упутство о континуираној професионалној едукацији интерних ревизора у институцијама БиХ ("Службени гласник БиХ", бр. 97/15). Наведеним подзаконским актима дефинисан је начин стицања звања и сертификата овлашћеног интерног ревизора у институцијама БиХ, као и начин признавања обука интерних ревизора у институцијама БиХ. ЦХЈ је у 2015. години извршила сертификавање прве групе од 13 интерних ревизора у институцијама БиХ који су испуњавали све прописане услове, те издала, у складу са Програмом обуке и сертификавања интерних ревизора у институцијама БиХ, 13 рјешења о стицању сертификата овлашћеног интерног ревизора у институцијама БиХ.

У извјештајном периоду, током 2016. године, ЦХЈ је организовала, у складу са Програмом обуке и сертификавања интерних ревизора у институцијама БиХ, обуку за стицање Сертификата овлашћеног интерног ревизора у институцијама БиХ за особље интерне ревизије у институцијама БиХ. До краја 2016. године реализован је теоријски дио обуке и писмени дио испита за 18 интерних ревизора. У току 2017. године планирано је организовање практичних обука које подразумијевају вршење минимално двије интерне ревизије.

У складу са прописима у области континуиране професионалне едукације ЦХЈ по захтјеву издаје мишљење о испуњавању услова за бодовање обука које организују међународне и домаће организације на теме дефинисане Програмом обуке и сертификавања интерних ревизора у институцијама БиХ. У 2016. години ЦХЈ је запримила и обрадила укупно 39 захтјева јединица интерне ревизије за бодовање обука о континуираној професионалној едукацији, на која су у предвиђеном року издата мишљења.

- с) Усвајање и имплементацију стандарда за интерну ревизију у институцијама БиХ и Кодекса професионалне етике за интерне ревизоре, након усаглашавања у Координационом одбору ЦХЈ;

Стандарде интерне ревизије, заједно са методологијом рада интерне ревизије у институцијама БиХ, ЦХЈ је објавила у Приручнику за интерну ревизију са стандардима интерне ревизије у институцијама БиХ ("Службени гласник БиХ", број 82/11). Ови документи се темеље на оквирним документима одобреним од КО ЦХЈ.

Стандарди за рад интерних ревизора заснивају се на Међународним стандардима за професионалну праксу интерне ревизије, на начин како је то дефинисано Законом о интерној ревизији институција БиХ. Наведени стандарди су дјелимично прилагођени потребама јавног сектора и чине их: Стандарди карактеристика / атрибутивни стандарди, Стандарди извођења / радни стандарди и Стандарди имплементације / стандарди спровођења.

Кодекс професионалне етике за интерне ревизоре у институцијама БиХ саставни је дио методологије интерне ревизије и усаглашен је са међународним стандардима.

- д) Усвајање и имплементацију радне методологије интерне ревизије, након усаглашавања у Координационом одбору ЦХЈ;

Поред Приручника, након усаглашавања оквирних докумената на КО ЦХЈ, ЦХЈ је за потребе интерне ревизије у институцијама БиХ припремила и објавила текст Повеље интерне ревизије у институцијама БиХ ("Службени гласник БиХ", број 82/11) и Кодекс професионалне етике за интерне ревизоре у институцијама БиХ ("Службени гласник БиХ", број 82/11), као дио радне методологије за интерну ревизију у институцијама БиХ. Такође, ЦХЈ је објавила и текст Споразума о вршењу функције интерне ревизије у институцијама БиХ ("Службени гласник БиХ", број 73/12).

Повељом интерне ревизије уређује се општи приступ интерне ревизије, сврха и циљ, независност, улога и дјелокруг интерне ревизије, одговорност руководиоца јединице за интерну ревизију/интерног ревизора, као и овлаштења приступа документацији, кадровима и физичкој имовини која је релевантна за обављање ангажовања, те се дефинише обим активности интерне ревизије, извјештавање и поступци у случају идентификовања индикатора преваре.

Етички кодекс је документ неопходан и прикладан за професију интерне ревизије која се заснива на повјерењу у објективном увјеравању о управљању ризиком, системима контроле и руковођењу.

У циљу стварања услова за провођење Закона и подзаконских аката, ЦХЈ је припремила и објавила текст Споразума о вршењу функције интерне ревизије у институцијама БиХ, којим се регулишу међусобна права и обавезе јединице интерне ревизије које су наведеним прописима задужене за вршење функције интерне ревизије у више институција и институције у којој та јединица пружа услугу интерне ревизије.

- е) Усвајање и имплементацију Стратегије развоја интерне ревизије у јавном сектору након усаглашавања у Координационом одбору ЦХЈ;

Основни стратешки документ, који је на свеобухватан начин представио нови концепт управљања јавним финансијама и активности за потребе његовог развоја, била је Стратегија за провођење јавне интерне контроле у институцијама Босне и Херцеговине, коју је Савјет министара Босне и Херцеговине усвојио на 110. сједници одржаној 30.12.2009. године.

У извјештајном периоду ЦХЈ је припремила Стратегију развоја система интерних финансијских контрола у институцијама Босне и Херцеговине за период 2016 - 2018. година, коју је Савјет министара Босне и Херцеговине усвојио на 87. сједници одржаној 29.12.2016. године. Стратегија је усаглашена са препорукама SIGMA¹-е и Генералне дирекције за буџет Европске уније и представља други по реду стратешки документ у области интерне ревизије у институцијама БиХ.

Стратегија развоја система интерних финансијских контрола у институцијама Босне и Херцеговине за период 2016 – 2018. година садржи анализу садашњег стања јавних интерних финансијских контрола, укључујући анализу законодавног и институционалног оквира, с посебним нагласком на практичну имплементацију ових система. Потпуна имплементација ове Стратегије требало би да унаприједи квалитет управљања јавним средствима кроз усклађивање са стандардима и праксом Европске уније, обезбјеђујући већу транспарентност и одговорност, те смањење броја негативних мишљења екстерне ревизије. Реализација циљева и мјера предвиђених Стратегијом директно доприноси испуњавању захтјева на путу даље интеграције БиХ у Европску унију.

---

¹ *Support for Improvement in Governance and Management*, заједничка иницијатива OECD-а и ЕУ.

- f) Давање сагласности на правилнике о систематизацији организација које успостављају јединице интерне ревизије у дијелу који се односи на интерну ревизију;

ЦХЈ је у складу са Законом о интерној ревизији институција БиХ објавила Одлуку о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама БиХ ("Службени гласник БиХ", број 49/12) и Правилник о запошљавању интерних ревизора у институцијама БиХ ("Службени гласник БиХ", бр: 81/12 и 99/14) чиме су створени сви потребни услови за достављање приједлога правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у јединицама интерне ревизије на сагласност ЦХЈ за институције које успостављају јединице интерне ревизије. Ова активност произашла је након објављивања наведених докумената, а који су резултат анализа које су рађене од стране ЦХЈ и разматрања материјала и приједлога достављених од експерата Пројекта PIFC за израду оптималне структуре интерне ревизије у институцијама БиХ. Овим документима дефинисано је успостављање децентрализованог модела интерне ревизије у институцијама БиХ, као и обавезе институција за успостављање јединица интерне ревизије.

ЦХЈ у складу са Законом о интерној ревизији даје сагласност на измјене и допуне правилника о унутрашњој организацији институција које су у обавези да успоставе јединицу интерне ревизије у складу са наведеним прописима. Сагласност на измјене Правилника, закључно са 31.12.2016. године, добило је 15² од укупно 17 институција које су то биле обавезне учинити. ЦХЈ је у складу са својом законском обавезом размотрила све пристигле захтјеве, те на оне који нису били комплетни и усаглашени са наведеним прописима, дала одређене препоруке и сугестије прије коначне сагласности.

- g) Координацију рада јединица интерне ревизије у институцијама Босне и Херцеговине и успостављање веза са државним и међународним институцијама на подручју интерне ревизије;

Тренутно су функционално успостављене јединице интерне ревизије у 14 институција. ЦХЈ у складу са својом улогом обезбјеђује равноправан приступ методологији и примјени прописа из области интерне ревизије свим јединицама интерне ревизије, те координира рад интерних ревизора на терену и извјештава о њиховом раду кроз Годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије. Подаци о раду јединица интерне ревизије и њиховим карактеристикама дати су детаљно у 4. дијелу овог Извјештаја.

- h) Давање сагласности на избор руководиоца Јединице за интерну ревизију и на успостављање Одбора за интерну ревизију;

ЦХЈ је објављивањем Одлуке о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама БиХ и Правилника о запошљавању интерних ревизора у институцијама БиХ дефинисала критеријуме за издавање сагласности. ЦХЈ је, у складу са важећим прописима којима се уређује област интерне ревизије у институцијама БиХ, а на основу испуњености прописаних услова, у предвиђеном року дала своје мишљење о сагласности по пристиглим захтјевима за именовање руководиоца јединице интерне ревизије. ЦХЈ је издала, закључно са 31.12.2016.

---

² У току израде Годишњег консолидованог извјештаја интерне ревизије и преостале двије институције су доставиле ЦХЈ захтјеве за добијање сагласности на правилнике, на које је у фебруару 2017. године ЦХЈ дала сагласност.

године, укупно 9 сагласности на избор руководиоца јединице интерне ревизије³. Очекујемо да ће у наредном периоду, након примјене одредаба Одлуке о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама БиХ и Правилника о запошљавању интерних ревизора у институцијама БиХ, као и расписивања конкурса за руководиоце јединица интерне ревизије, наставити да пристижу захтјеви по овом основу.

- i) Сарадњу са Канцеларијом за ревизију институција Босне и Херцеговине у циљу остваривања ефикасне и дјелотворне интерне и екстерне ревизије;
Постоје услови за оперативну сарадњу између интерних и екстерних ревизора кроз примјену INTOSAI стандарда⁴ и смјерница (INTOSAI GOV), а које је Координациони одбор врховних ревизорских институција објавио кроз Одлуку о преузимању оквира међународних стандарда врховних ревизорских институција – ISSAI оквира у БиХ ("Службени гласник БиХ", број 38/11), а чију примјену сугерише и ЦХЈ интерним ревизорима кроз Приручник за интерну ревизију са стандардима интерне ревизије у институцијама БиХ. Кроз достављене годишње извјештаје јединица интерне ревизије ЦХЈ је информисана да се уважавају дате сугестије кроз поштовање методологије, те да постоји оперативна сарадња између особља интерне ревизије и ревизора Канцеларије за ревизију институција БиХ. Руководиоци ЦХЈ и Канцеларије за ревизију институција БиХ одржавају радне састанке с циљем унапређења сарадње.
- j) Надзор над имплементацијом свих примјењивих регулатива за интерну ревизију од стране јединица за интерну ревизију;
Надзор над примјеном регулатива за интерну ревизију ЦХЈ обезбјеђује кроз годишње извјештаје јединица интерне ревизије и интерних ревизора, а који служе као основ за израду Годишњег консолидованог извјештаја интерне ревизије. Надзор се врши и кроз извјештавање у складу са методологијом одобреном од ЦХЈ, као и кроз давање сагласности и мишљења ЦХЈ у вези са захтјевима интерне ревизије, те кроз одобравања додатака Приручнику. Такође, и интерна оцјена квалитета рада интерне ревизије, у складу са Међународним стандардима интерне ревизије, доприноси функцији надзора на нивоу јединица интерне ревизије.
- k) Рјешавање неслагања у мишљењима, по захтјеву и потреби, између руководиоца интерне ревизије и руководиоца организације;
У досадашњој фази развоја система интерне ревизије није било захтјева за рјешавањем сукоба руководиоца јединица интерне ревизије и руководиоца организације.

Поред напријед наведених активности, ЦХЈ је у складу са Одлуком о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама БиХ и Правилником о запошљавању интерних ревизора у институцијама БиХ, а у сарадњи са струковним удружењима: Удружењем интерних ревизора у БиХ – Сарајево и Удружењем интерних ревизора из Бањалуке, у циљу издавања мишљења вршила верификацију кроз процјену и провјеру, у складу са дефинисаним критеријумима за сваки од пристиглих захтјева за верификацију сертификата овлашћених интерних ревизора издатих од наведених

---

³ У фебруару 2017. године ЦХЈ је, на основу достављеног захтјева, издала сагласност за именовање и руководиоца ЈИР у МСТЕО БиХ, што чини укупно 10 издатих сагласности за именовање руководиоца ЈИР у институцијама БиХ.

⁴ Стандарди Међународне организације врховних ревизорских институција (ISSAI)

удружења. Преглед броја мишљења о прихватљивости сертификата, по годинама, које је издала ЦХЈ дат је у сљедећој табели.

Табела 1.

Година	Верификација сертификата интерних ревизора стечених код струковних удружења интерних ревизора или ентитетских ЦХЈ - Мишљења ЦХЈ о прихватљивости сертификата	
	Број издатих мишљења у посматраној години	Укупан број издатих мишљења
2013.	19	19
2014.	50	69
2015.	75	144
2016.	73	217

На основу података из табеле видимо да је, закључно са 31.12.2016. године, ЦХЈ издала укупно 217 мишљења о прихватљивости сертификата овлашћених интерних ревизора у смислу квалификованости за обављање послова из области интерне ревизије у институцијама БиХ. Од укупног броја датих мишљења (217), у извјештајном периоду дата су 73 мишљења. Податак о броју верификованих сертификата охрабрује и индиректно говори о постојању квалификоване критичне масе кандидата, квалификоване конкуренције, за попуну радних мјеста у јединицама интерне ревизије институција БиХ.

У оквиру континуиране професионалне едукације интерних ревизора у институцијама БиХ, ЦХЈ је у 2016. години организовала, у складу са Програмом⁵, обуке за стицање Сертификата овлашћеног интерног ревизора у институцијама БиХ, којој су, поред интерних ревизора који су обавезни проћи цјелокупан програм обуке (теоријски дио, писмени испит и практичну обуку) како би стекли овај Сертификат, присуствовали у циљу унапређења својих знања и интерни ревизори из институција БиХ који су раније стекли Сертификат. Теоријски дио обуке је трајао 40 школских часова који су одржани у току 6 радних дана, а састојао се од четири модула: Регулаторни оквир за интерну ревизију у јавном сектору, Основе јавне интерне контроле, финансијског управљања и контроле-ФУК, Методологија рада интерне ревизије у јавном сектору и Управљање интерном ревизијом у јавном сектору. За реализацију наведеног теоријског дијела обуке ангажовано је 12 предавача, који су изабрани у складу са критеријумима за избор инструктора прописаних Програмом, а на основу јавног позива за пријаву предавача за одржавање ових обука.

3. Законодавни оквир и основ за припрему Годишњег консолидованог извјештаја интерне ревизије у институцијама БиХ

Успостављање и развој савременог система управљања јавним расходима у институцијама БиХ представља комплексан скуп активности које су институције БиХ спровеле и спроводе, почевши од израде законодавног оквира, организационог структурисања и позиционирања појединих сегмената стратешког планирања,

⁵ Програм обуке и сертификација интерних ревизора у институцијама БиХ ("Службени гласник БиХ", бр.7/15)

средњорочног и годишњег буџетирања, програмирања, па до инсталирања и оперативног кориштења низа апликативних рјешења која помажу остварењу постављених циљева и у коначном, остварењу мисије сваке од институција.

Јавна интерна финансијска контрола у институцијама БиХ обухвата дио начела *acquis communautaire* које је успоставила Европска унија као cjеловит систем интерних финансијских контрола за добро управљање приходима, расходима, средствима и обавезама у јавном сектору, без обзира на њихов извор.

ЕУ модел PIFC-а раздваја функције и одговорности за систем финансијског управљања и контролу (енг. *Financial Management and Control*), обухватајући *ex ante* (претходну), *ongoing* (текућу) и *ex post* (накнадну) контролу и независну интерну ревизију.

На основу међународно прихваћених стандарда и најбоље праксе ЕУ, термин „интерна финансијска контрола у јавном сектору“ (PIFC – *Public Internal Financial Control*) подразумијева cjелокупни, обједињени систем који успостављају владе ентитета и Савјет министара Босне и Херцеговине ради контролисања, ревизије и извјештавања о кориштењу буџетских средстава и средстава ЕУ. Циљ овог система је да осигура усклађеност законодавства и транспарентно, економично, ефикасно и ефективно управљање јавним средствима (државним фондовима и фондовима Европске уније), као и да обезбједи њихову контролу.

Интерна финансијска контрола у јавном сектору обухвата све мјере за контролу државних прихода, расхода, имовине и обавеза. Она обухвата такође и све системе интерне контроле и све процедуре у јавним институцијама, те помаже у стварању сигурности да се јавна средства намјенски троше и да се њима постиже вриједност уложеног.

Интерна ревизија, у складу са Законом о интерној ревизији институција БиХ, као и у складу са дефиницијом из усвојених стандарда интерне ревизије, представља независно, објективно увјеравање и консултантску активност креирану с циљем да се дода вриједност и унаприједи пословање организације. Она помаже организацији да оствари своје циљеве обезбјеђујући систематичан, дисциплинован приступ оцјени и побољшању ефикасности управљања ризиком, контролама и процесима управљања.

Закон о интерној ревизији институција БиХ, у члану 25, прописује обавезу Централној хармонизацијској јединици Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине (ЦХЈ) да припреми годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије. ЦХЈ је овлашћена да на основу годишњих извјештаја примљених од руководиоца јединица интерне ревизије, припреми Годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије.

Након одобрења министра финансија и трезора Босне и Херцеговине извјештај се, ради упознавања са проблематиком интерне ревизије, доставља Савјету министара Босне и Херцеговине.

Годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије даје и сажете информације о броју обављених интерних ревизија, датим препорукама, те о статусу имплементације

препука садржаних у извјештајима о интерној ревизији, а на основу извјештаја које су јединице за интерну ревизију доставиле ЦХЈ.

Годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије у институцијама БиХ сачињен је у формату који је припремила ЦХЈ.

ЦХЈ је за потребе интерне ревизије у институцијама БиХ сачинила и објавила методолошке документе, који су неопходни за квалитетан рад и развој функције интерне ревизије у институцијама БиХ. Ови документи уважавају оквирне документе усвојене на Координационом одбору централних хармонизацијских јединица (КО ЦХЈ).

3.1. Методологија рада интерне ревизије у институцијама БиХ

Методологију и законодавни основ за функционисање интерне ревизије у институцијама БиХ чине:

- Етички кодекс / Кодекс професионалне етике интерних ревизора (*"Службени гласник БиХ", број 82/11*) садржи начела и правила којих су се дужни придржавати интерни ревизори како би у обављању својих задатака били независни, објективни и поштени. Поред тога интерни ревизори морају да се непрестано усавршавају с циљем унапјеђења квалитета рада.
- Повеља интерне ревизије (*"Службени гласник БиХ", број 82/11*) уређује општи приступ интерне ревизије, сврху и циљ, независност, улогу и дјелокруг интерне ревизије, одговорност руководиоца јединице за интерну ревизију/интерног ревизора, као и овлаштења приступа документацији, кадровима и физичкој имовини која је релевантна за обављање ангажовања, те дефинише обим активности интерне ревизије, извјештавање и поступке у случају идентификовања индикатора преваре.
- Приручник за интерну ревизију са стандардима интерне ревизије (*"Службени гласник БиХ", број 82/11*) дефинише методологију рада и обављања интерне ревизије у институцијама/буџетским корисницима који се финансирају из буџетских средстава институција БиХ, а у складу са Законом о интерној ревизији институција БиХ. Приручник помаже у усвајању стручне терминологије, разумијевању и прихватању ревизорских техника које ће у свом раду примјењивати интерни ревизори у институцијама БиХ. Приручник је прилагођен пракси јавног сектора.

Приручник је урађен у складу са Међународним стандардима интерне ревизије и у складу са стеченим искуствима у оквиру Пројекта PIFC, које су одржане у сарадњи са експертима Пројекта, ангажованом од стране Европске комисије у циљу пружања подршке увођењу система јавне интерне финансијске контроле у БиХ.

Стандарди интерне ревизије саставни су дио Приручника и заснивају се на Међународним стандардима интерне ревизије. Обликовани су тако да их

цјелокупна професија интерне ревизије може користити у свим организацијама / институцијама у којима раде интерни ревизори.

Поред објављених стандарда интерне ревизије, интерни ревизори у свом раду користе и друге прописе (правилнике, процедуре, смјернице и сл.), али и друге стандарде и смјернице који су примјењиви за рад интерних ревизора, као што су INTOSAI стандарди (ISSAI) и смјернице (INTOSAI GOV), а које је Координациони одбор врховних ревизорских институција објавио кроз Одлуку о преузимању оквира међународних стандарда врховних ревизорских институција – ISSAI оквира у БиХ ("Службени гласник БиХ", број 38/11).

Поред ових докумената, објављени су и сљедећи документи значајни за вршење функције интерне ревизије у институцијама БиХ:

- Закон о измјенама Закона о интерној ревизији институција Босне и Херцеговине, објављен у "Службеном гласнику БиХ", број 32/12,
- Одлука о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама Босне и Херцеговине, објављена у "Службеном гласнику БиХ", број 49/12,
- Правилник о запошљавању интерних ревизора у институцијама Босне и Херцеговине, објављен у "Службеном гласнику БиХ", бр.: 81/12 и 99/14,
- Споразум о вршењу функције интерне ревизије у институцијама Босне и Херцеговине, објављен у "Службеном гласнику БиХ", број 73/12,
- Програм обуке и сертификавања интерних ревизора у институцијама БиХ, објављен у "Службеном гласнику БиХ", број: 7/15,
- Одлука о начину бодовања, евидентирања и извјештавања о континуираној професионалној едукацији интерних ревизора у институцијама БиХ, објављена у "Службеном гласнику БиХ", бр. 92/15 и
- Упутство о континуираној професионалној едукацији интерних ревизора у институцијама БиХ, објављено у "Службеном гласнику БиХ", бр. 97/15.

Законом о интерној ревизији институција БиХ, Одлуком о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама БиХ и Правилником о запошљавању интерних ревизора у институцијама БиХ, дефинисане су институције које треба да успоставе јединице интерне ревизије, као и начин и рокови за успостављање функције интерне ревизије у институцијама БиХ. Предметном Одлуком предвиђено је успостављање укупно 17 јединица интерне ревизије, које би на тај начин вршиле функцију интерне ревизије у институцијама БиХ.

Институције на које се односе наведене одредбе, тј. институције које требају успоставити јединице интерне ревизије, биле су обавезне да у року од 180 дана од објављивања Одлуке покрену активност за добијање сагласности ЦХЈ кроз подношење захтјева на измјену правилника о унутрашњој организацији и систематизацији базираног на Закону о интерној ревизији институција БиХ.

Крајњи рок за ову активност је истекао. И последње двије, од предвиђених 17 институција, испуниле су своју обавезу доставивши свој приједлог Правилника о измјени и допуни Правилника о унутрашњој организацији, у дијелу који се односи на интерну ревизију, ЦХЈ на сагласност⁶.

Подсјећамо да је увођење система интерне ревизије обавеза Босне и Херцеговине, која је утврђена Споразумом о стабилизацији и придруживању између европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране и Босне и Херцеговине, са друге стране ("Службени гласник БиХ", број 10/08).

Савјет министара БиХ је, на својој 53. сједници, која је одржана 26.04.2016. године, приликом упознавања са Годишњим консолидованим извјештајем интерне ревизије, донио закључке којима је задужио институције БиХ, које су у обавези да успоставе јединице интерне ревизије, да у што краћем року предузму све потребне радње везано за измјене правилника о унутрашњој организацији, осигурање средстава и провођење процедура за запошљавање интерних ревизора, како би се окончала процедура успостављања и попуњавања јединица интерне ревизије у институцијама БиХ. Руководиоци јединица интерне ревизије и руководиоци институција којима се пружа услуга интерне ревизије задужени су да интензивирају сарадњу на унапређењу система интерне ревизије. ЦХЈ је задужена да настави пружати подршку институцијама које успостављају јединице интерне ревизије, како би се успоставила оперативна и функционална структура интерне ревизије у институцијама БиХ. Закључци Савјета министара БиХ и њихова реализација обрађени су у посебном дијелу овог Извјештаја (дио 5).

3.2. Основи Стратегије развоја система интерних финансијских контрола у институцијама БиХ за период 2016 – 2018. година

У децембру 2016. године донијета је на, нивоу институција БиХ, Стратегија развоја јавних интерних финансијских контрола у институцијама Босне и Херцеговине за период 2016-2018 (Стратегија). Стратегија представља одређивање институција БиХ за даљњи развој система PIFC–а, интерне ревизије и интерних финансијских контрола, који треба да резултира њиховом јачом интеграцијом у процесе управљања у институцијама БиХ. Поменута интеграција требала би резултирати видљивим доприносом ових система у осигурању одговорности руководиоца институција, те постизању веће законитости и правилности у трошењу буџетских средстава и реализацији циљева за које су намијењена. Полазећи од постојећег стања, уочених слабости и потешкоћа, те препорука Европске комисије, Стратегија одређује циљеве и активности даљњег развоја који ће јавне интерне финансијске контроле приближити стандардима и пракси Европске уније.

Стратегија предвиђа фазни приступ развоју система интерних финансијских контрола у институцијама БиХ у раздобљу 2016 - 2018, у зависности од стања и потреба развоја у буџетском систему. У првој фази нагласак се ставља на јачање контрола законитости и правилности за што постоји евидентна потреба због још присутних недостатака у планирању и извршавању буџета, рачуноводству, јавним набавкама, што су уједно и

---

⁶ Видјети фусноту 2.

кључна подручја за успостављање и развој финансијског управљања и контроле у институцијама БиХ. У другој фази нагласак се ставља на стварање предуслова за развој управљања усмјереног на циљеве и резултате. Наведено укључује развој средњорочног планирања и повезивања средњорочног планирања с буџетским циклусом кроз развој програмског планирања. Програми у функцији повезивања средњорочних циљева и буџетских средстава створиће подлогу не само за праћење законитости и правилности, већ и за оцјену економичности, ефективности и ефикасности у трошењу буџетских средстава.

У погледу интерне ревизије, Стратегија дефинише да у наредном периоду развој интерне ревизије требао би бити усмјерен на реализацију сљедећих циљева:

- а) Унапређење регулативе и методологије рада интерне ревизије,
- б) Јачање капацитета интерне ревизије,
- с) Повећање учинка и квалитета рада интерне ревизије.

Реализација циљева и мјера предвиђених Стратегијом директно придонosi испуњавању захтјева на путу даље интеграције БиХ у Европску унију. Квалитетни системи интерних контрола уједно су пресудан фактор за остваривање права приступа и кориштење предприступних фондова Европске уније. Имплементација Стратегије треба да унаприједи квалитет управљања јавним средствима кроз усклађивање са стандардима и праксом Европске уније, обезбјеђујући већу транспарентност и одговорност у трошењу јавних средстава.

3.3. Реализација Стратегије развоја система интерних финансијских контрола у институцијама БиХ за период 2016 – 2018. година

Акциони план је саставни дио Стратегије развоја система интерних финансијских контрола у институцијама БиХ за период 2016 – 2018, коју је Савјет министара БиХ усвојио на 87. сједници одржаној 29.12.2016. године, и он садржи циљеви и мјере за њихову реализацију, временски период у којем се очекује реализација, носиоце активности, индикаторе успјешности и изворе финансирања утврђених мјера и активности.

Стратегијом је предвиђена израда оперативних годишњих акционих планова рада за сваку календарску годину предвиђену Стратегијом. Садржај годишњег акционог плана изводи се из Акционог плана Стратегије. Годишњи акциони план садржи детаље о активностима које ће се провести ради реализације предвиђених мјера и информације о изабраним пилот институцијама.

У складу са наведеном обавезом, ЦХЈ је припремила Акциони план за 2017. годину у којем су прецизно дефинисане активности и временски период њиховог извршења везано за реализацију утврђених циљева даљњег развоја управљања јавним финансијама. У области интерне ревизије, дефинисане су активности на реализацији сљедећих циљева: унапређење регулативе и методологије рада интерне ревизије, јачање капацитета интерне ревизије и повећање учинка и квалитета рада интерне ревизије. Такође, прецизиран је временски период имплементације планираних активности.

Стратегијом је дефинисано и да ће ЦХЈ извјештавати Савјет министара БиХ, у оквиру редовног Годишњег консолидованог извјештаја о систему интерне ревизије у институцијама БиХ и Консолидованог извјештаја о систему финансијског управљања и контрола, о напретку оствареном у областима интерне ревизије и финансијског управљања и контроле.

4. Консолидовани извјештај о интерној ревизији по ревизорским извјештајима за 2016. годину

ЦХЈ је на основу годишњих извјештаја добијених од јединица интерне ревизије, припремила Годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије. Годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије даје сажете информације о активностима ЦХЈ, законодавном оквиру интерне ревизије у институцијама БиХ, јединицама интерне ревизије у институцијама БиХ са прегледом институција из њихове надлежности, извјештајима интерне ревизије о плановима јединица интерне ревизије, ревидираним областима, датим препорукама интерне ревизије, степену реализације препорука, те поштовању стандарда и методологије рада од стране јединица интерне ревизије. Такође, у Извјештају је дат и преглед успостављања јединица интерне ревизије, као и информације о предузетим активностима на реализацији Закључака Савјета министара БиХ од стране јединица интерне ревизије и институција БиХ.

На основу података из обрађених извјештаја јединица интерне ревизије можемо констатовати да је у извјештајном периоду, интерна ревизија вршена је у складу са одобреном и објављеном методологијом интерне ревизије, стандардима интерне ревизије и стеченим искуствима интерних ревизора.

Интерна ревизија, представља независно, објективно увјеравање и консултантску активност креирану с циљем да се дода вриједност и унаприједи пословање организације. Она помаже организацији да оствари своје циљеве обезбјеђујући систематичан, дисциплинован приступ оцјени и побољшању ефикасности управљања ризиком, контролама и процесима управљања.

4.1. Јединице интерне ревизије институција БиХ – преглед надлежности

Интерна ревизија у институцијама БиХ је, са 31.12.2016. године, функционално и кадровски успостављена или у поступку успостављања, у складу са важећим прописима, у 14 од предвиђених 17 институција БиХ. Преглед институција које су успоставиле интерну ревизију и оних које нису успоставиле интерну ревизију до 31.12.2016. године, а обавезне су то учинити према Одлуци о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама БиХ, дат је у наредној табели.

У Табели 2. обрађени су подаци свих јединица интерне ревизије институција БиХ, осим података Јединице интерне ревизије Министарства правде БиХ, која није испунила своју законску обавезу јер није доставила Годишњи извјештај интерне ревизије у предвиђеном законском року, нити је исти достављен након ургенције.

Табела 2.

А)	Институције које су успоставиле јединицу интерне ревизије - ЈИР до 31.12.2016. године	Функционално и кадровски у потпуности успостављена ЈИР	Образложење
1.	Министарство финансија и трезора БиХ	ДА	-
2.	Управа за индиректно опорезивање БиХ	ДА	-
3.	Министарство одбране БиХ	ДА	-
4.	Гранична полиција БиХ	ДА	-
5.	Парламентарна скупштина БиХ	ДА	-
6.	Државна агенција за истраге и заштиту	ДА	-
7.	Обавјештајно-безбједносна агенција БиХ	ДА	-
8.	Министарство за људска права и избјеглице БиХ	Дјелимично - не у потпуности	Није кадровски попуњена ЈИР у складу са предвиђеним бројем извршилаца (запослена 1 од предвиђене 2 особе)
9.	Министарство правде БиХ	Дјелимично - не у потпуности	Није кадровски попуњена ЈИР у складу са предвиђеним бројем извршилаца (запослене 2 од предвиђене 3 особе)
10.	Министарство цивилних послова БиХ	Дјелимично - не у потпуности	Није кадровски попуњена ЈИР у складу са предвиђеним бројем извршилаца (запослене 2 од предвиђене 3 особе)
11.	Служба за заједничке послове институција БиХ	Дјелимично - не у потпуности	Није кадровски попуњена ЈИР у складу са предвиђеним бројем извршилаца (запослена 1 од предвиђене 2 особе)
12.	Дирекција за координацију полицијских тијела БиХ	Дјелимично - не у потпуности	Запослен 1 интерни ревизор према важећем Правилнику о унутрашњој организацији, који није усклађен са прописима у области интерне ревизије. У току су измјене Правилника ⁷
13.	Министарство иностраних послова БиХ	Дјелимично - не у потпуности	Запослен 1 интерни ревизор према важећем Правилнику о унутрашњој организацији, који није усклађен са прописима у области интерне ревизије. У току су измјене Правилника.
14.	Агенција за идентификациона документа, евиденцију и размјену података БиХ – IDDEEA	Дјелимично - не у потпуности	Запослен 1 интерни ревизор према важећем Правилнику о унутр. организацији, који није усклађен са прописима у области интерне ревизије. У току су измјене Правилника ⁸
Б)	Институције које нису успоставиле ЈИР до 31.12.2016. године	Предузете активности на успостављању ЈИР	Образложење
15.	Министарство спољне трговине и економских односа БиХ	ДА	Окончана процедура на измјени Правилника и расписан конкурс за попуњу ЈИР ⁹
16.	Министарство комуникација и транспорта БиХ	ДА	СМ БиХ, на 80.сједници од 10.11.2016.г, дао сагласност на измјену Правилника о унутрашњој организацији. ¹⁰
17.	Министарство безбједности БиХ	ДА	У току су измјене Правилника.

⁷ У фебруару 2017. г. Правилник ДКПТ БиХ достављен Министарству безбједности БиХ ради достављања на мишљење надлежним институцијама.

⁸ Приједлог правилника IDDEEA-е достављен МЦП БиХ ради достављања Савјету министара БиХ.

⁹ Почетком 2017. године окончана је конкурсна процедура. Очекује се да ће се током 2017. године јединица интерне ревизије МСТЕО БиХ ставити у функцију.

¹⁰ Објављен конкурс 07.02.2017.г. за попуњавање радних мјеста ЈИР МКТ БиХ.

Из претходне табеле видимо да је закључно са 31.12.2016. године интерна ревизија у потпуности успостављена, у складу са важећим прописима, у седам институција и то: Министарству финансија и трезора БиХ, Управи за индиректно опорезивање БиХ, Министарству одбране БиХ, Граничној полицији БиХ, Парламентарној скупштини БиХ, Државној агенцији за истраге и заштиту и Обавјештајно-безбједносној агенцији БиХ.

Седам институција су предузеле одређене активности на успостављању јединица интерне ревизије али још увијек нису у потпуности окончале започете активности. Од ових седам институција, код четири институције ријеч је о кадровској непопуњености јединица интерне ревизије, а то су: Министарство за људска права и избјеглица БиХ, Министарство правде БиХ, Министарство цивилних послова БиХ и Служба за заједничке послове институција БиХ.

Преостале три институције су покренуле процедуру усвајања новог правилника о унутрашњој организацији усклађеним са прописима у области интерне ревизије, док су интерни ревизори запослени на основу важећег правилника који није усклађен са прописима у области интерне ревизије, а то су: Дирекција за координацију полицијских тијела БиХ, Министарство иностраних послова БиХ и Агенција за идентификациона документа, евиденцију и размјену података.

Од преостале три институција које нису успоставиле јединицу интерне ревизије, двије институције, Министарство спољне трговине и економских односа БиХ и Министарство транспорта и комуникација БиХ, окончале су активности на измјени правилника о унутрашњој организацији. Успостављањем ове двије јединице интерне ревизије, интерном ревизијом ће бити покривено 18 институција БиХ из њихове надлежности. У овим институцијама је у току конкурсна процедура за попуњу јединице интерне ревизије. Трећа институција, Министарство безбједности БиХ је покренуло процедуру усвајања Правилника о унутрашњој организацији који је усклађен са прописима у области интерне ревизије, на који је у току сачињавања овог Извјештаја ЦХЈ дала сагласност.

Надлежност сваке од 17 јединица интерне ревизије институција БиХ, које треба да се успоставе, дефинисана је Одлуком о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама БиХ.

Од 14 успостављених јединица интерне ревизије 9 јединица интерне ревизије врши функцију интерне ревизије само у једној, матичној институцији. То су јединице интерне ревизије у: Министарству одбране БиХ, Министарству иностраних послова БиХ, Управи за индиректно опорезивање БиХ, Граничној полицији БиХ, Државној агенцији за истраге и заштиту, Обавјештајно-безбједносној агенцији БиХ, Агенцији за идентификациона документа, евиденцију и размјену података БиХ, Дирекцији за координацију полицијских тијела и Служби за заједничке послове институција БиХ.

Преосталих пет јединица интерне ревизије, у складу са усвојеним децентрализованим моделом успостављања и организовања система интерне ревизије у институцијама БиХ, функцију интерне ревизије врши за више институција у складу са Одлуком о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама БиХ.

У складу са тим, *Централна јединица за интерну ревизију институција БиХ Министарства финансија и трезора БиХ* врши функцију интерне ревизије у: Министарству финансија и трезора БиХ, Агенцији за државну службу Босне и

Херцеговине, Агенцији за јавне набавке Босне и Херцеговине, Агенцији за осигурање у Босни и Херцеговини, Агенцији за статистику Босне и Херцеговине, Архиву Босне и Херцеговине, Генералном секретаријату Савјета министара БиХ, Дирекцији за европске интеграције, Дирекцији за економско планирање БиХ, Канцеларији координатора за реформу јавне управе, Меморијалном центру Сребреница – Поточари, Одбору државне службе за жалбе, Предсједништву БиХ, Канцеларији за законодавство и Централној хармонизацијској јединици МФТ БиХ.

До сада су све од наведених институција, осим Предсједништва БиХ, потписале Повељу интерне ревизије и Споразум о вршењу функције интерне ревизије са Централном јединицом за интерну ревизију институција БиХ МФТ БиХ.

У извјештајном периоду, у складу са усвојеним Стратешким и Годишњим плановима рада, ова јединица интерне ревизије вршила је интерне ревизије у свим институцијама са којим је потписала Повељу интерне ревизије и Споразум о вршењу функције интерне ревизије, укупно 14 институција. Детаљи о обављеним интерним ревизијама приказани су у табеларним прегледима (табела 3. и 4.).

Јединица интерне ревизије успостављена при Министарству правде БиХ надлежна је за вршење функције интерне ревизије у: Министарству правде Босне и Херцеговине, Правобранилаштву Босне и Херцеговине, Јединици за имплементацију пројекта изградње Завода за извршење санкција притвора и других мјера БиХ, Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине, Суду Босне и Херцеговине, Тужилаштву Босне и Херцеговине и Уставном суду Босне и Херцеговине.

Јединица интерне ревизије Министарства правде БиХ у овом, као и у претходном извјештајном периоду, није обавила ниједну интерну ревизију, нити вршила било какву другу активност из своје надлежности. Јединица има запослена два интерна ревизора и то једног интерног ревизора од 2014. године, а другог интерног ревизора од 2015. године, који уредно примају плате без обзира на учинак. Оваквим приступом директно се нарушавају основе концепта ефикасне јавне управе базиране на концепту 3Е (економичност, ефикасност и ефективност) и шаље веома лоша слику о трошењу јавних средстава. У извјештајном периоду Министарство правде БиХ је проводило конкурс за попуњу позиције руководиоца Јединице интерне ревизије. Наведена позиција није попуњена јер није било успјешних кандидата.

Јединица интерне ревизије Парламентарне скупштине БиХ надлежна је за вршење функције интерне ревизије у: Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине, Агенцији за превенцију корупције и координацију борбе против корупције, Агенцији за заштиту личних података у БиХ, Канцеларији за разматрање жалби по јавним набавкама и Централној изборној комисији Босне и Херцеговине.

Јединица интерне ревизије Парламентарне скупштине БиХ потписала је Повељу интерне ревизије и Споразум о вршењу функције интерне ревизије са свим институцијама за које је надлежна да врши функцију интерне ревизије. У извјештајном периоду Јединица интерне ревизије Парламентарне скупштине БиХ је, у складу са усвојеним плановима, вршила интерну ревизију у Парламентарној скупштини БиХ, Агенцији за превенцију корупције и координацију борбе против корупције, Агенцији за заштиту личних података у БиХ, Канцеларији за разматрање жалби по јавним набавкама и Централној изборној комисији Босне и Херцеговине.

Јединица интерне ревизије Министарства за људска права и избјеглице Босне и Херцеговине надлежна је за вршење функције интерне ревизије у: Министарству за људска права и избјеглице БиХ, Институту за нестала лица Босне и Херцеговине, Институцији омбудсмана за људска права и Фонду за повратак Босне и Херцеговине.

Јединица интерне ревизије Министарства за људска права и избјеглице потписала је Повељу интерне ревизије и Споразум о вршењу функције интерне ревизије са Институтом за нестала лица и Фондом за повратак БиХ, док Институција омбудсмана за људска права БиХ није прихватила да потпише наведене документе¹¹.

У извјештајном периоду ова Јединица је обављала интерну ревизију у Министарству за људска права и избјеглице БиХ, Институту за нестала лица БиХ и Фонду за повратак БиХ.

Јединица интерне ревизије Министарства цивилних послова Босне и Херцеговине надлежна је за вршење функције интерне ревизије у: Министарству цивилних послова Босне и Херцеговине, Агенцији за антидопинг контролу БиХ, Агенцији за лијекове и медицинска средства БиХ, Агенцији за предшколско, основно и средње образовање у БиХ, Агенцији за рад и запошљавање у Босни и Херцеговини, Агенцији за развој високог образовања и осигурање квалитета у БиХ, Државној регулаторној агенцији за радијацијску и нуклеарну безбједност БиХ, Комисији за очување националних споменика БиХ, Центру за информисање и признавање докумената из области високог образовања у БиХ и Центру за уклањање мина у Босни и Херцеговини - ВНМАС.

Јединица интерне ревизије Министарства цивилних послова БиХ потписала је Повељу интерне ревизије и Споразум о вршењу функције интерне ревизије са свим институцијама за које је надлежна да обавља функцију интерне ревизије. У извјештајном периоду, у складу са усвојеним Стратешким и Годишњим плановима, ова Јединица интерне ревизије вршила је интерне ревизије у четири институција и то: Министарству цивилних послова БиХ, Центру за уклањање мина у БиХ, Агенцији за лијекове и медицинска средства и Агенцији за рад и запошљавање.

ЦХЈ води Регистар Јединица интерне ревизије и Регистар руководиоца јединица интерне ревизије и интерних ревизора. На основу података евидентираних у наведеним регистрима, на пословима интерне ревизије у 14 јединица интерне ревизије институција БиХ, на дан 31.12.2016. године, запослено је 29 интерних ревизора¹². У извјештајном периоду број јединица интерне ревизије повећан је са 13 јединица интерне ревизије, колико их је било евидентирано закључно са 31.12.2015. године, на 14 јединица интерне ревизије, закључно са 31.12.2016. године.

¹¹ Руководство Институције омбудсмана за људска права БиХ, услед неразумијевања сврхе и улоге интерне ревизије, није омогућило успостављање независне функције интерне ревизије, на начин како је то дефинисано релевантним прописима, под неоснованим изговором да би финансијска независност ове институције била нарушена уколико би прихватили да њихов финансијски рад буде додатно ревидиран од јединице интерне ревизије.

¹² Интерна ревизија која егзистира у МИП БиХ, успостављена је као Уред/Инспекторат, који једним својим дијелом обавља послове интерне ревизије, а другим послове инспектората за конзуларне послове у МИП-у. Овдје је третиран организациони дио који се бави интерном ревизијом у смислу Закона о интерној ревизији институција БиХ. У току су измјене Правилника о унутрашњој организацији МИП-а.

У институцијама БиХ предвиђено је успостављање укупно 17 јединица интерне ревизије, односно закључно са 31.12.2016. године успостављено је 82% од укупно предвиђеног броја јединица интерне ревизије у институцијама БиХ. У складу са повећањем броја јединица интерне ревизије дошло је и до одређеног повећања броја интерних ревизора. На основу података из регистара које води ЦХЈ уочава се да је дошло до повећања броја интерних ревизора са 27 интерних ревизора у 13 јединица интерне ревизије, колико их је било у претходном извјештајном периоду, на 29 интерних ревизора у 14 јединица интерне ревизије, колико их има у институцијама БиХ запослено на дан 31.12.2016.године.

Институције БиХ су биле у обавези, у складу са Закључцима Савјета министара БиХ, да успоставе и попуне јединице интерне ревизије. Степен реализације Закључака Савјета министара БиХ обрађен је у дијелу 5. овог Извјештаја. Кашњење у реализацији Закључака Савјета министара БиХ доводи до кашњења у напретку развоја система интерне ревизије и испуњавања преузетих обавеза из Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица и Босне и Херцеговине.

Свака од 14 јединица интерне ревизије, колико их је успостављено у институцијама БиХ, имала је обавезу да у складу са чл. 15. и 19. Закона о интерној ревизији институција БиХ, достави годишњи извјештај који је основ за израду Годишњег консолидованог извјештаја интерне ревизије у институцијама БиХ.

4.2. Извјештаји јединица интерне ревизије институција БиХ

Јединице интерне ревизије су, изузимајући Јединицу интерне ревизије Министарства правде БиХ која већ другу годину није извршила ниједну ревизију, у складу са законским обавезама, сачиниле Стратешке (трогодишње) планове и на основу њих, у складу са проценом ризика и одговарајуће Годишње планове јединица интерне ревизије. Такође, јединице интерне ревизије су, осим Јединице интерне ревизије Министарства правде БиХ, припремиле и донијеле одговарајуће Повеље интерне ревизије.

Из достављених извјештаја видљиво је да су се интерни ревизори у свом раду придржавали одредаба Етичког кодекса интерних ревизора, Повеље интерне ревизије, Приручника са стандардима интерне ревизије у институцијама БиХ, као и других прописа који уређују област интерне ревизије у институцијама БиХ.

Извјештаји интерне ревизије рађени су у складу са методологијом дефинисаном у Приручнику за интерну ревизију са стандардима интерне ревизије и другим прописима објављеним и одобреним од стране ЦХЈ.

Током 2016. године јединице интерне ревизије институција БиХ, изузимајући претходно поменути Јединицу интерне ревизије у Министарству правде БиХ која већ другу годину није обавила ниједну ревизију, њих 13 јединица интерне ревизије које су вршиле функцију интерне ревизије, сачиниле су укупно 121 извјештај интерне ревизије планиран годишњим плановима јединица интерне ревизије. Проценат извршења годишњих планова јединица интерне ревизије у 2016. години повећан је за око 6% у односу на 2015. годину и износи 96,8%.

Основни подаци о потписаним Повељама ИР, плановима, као и планираним и реализованим интерним ревизијама по врстама дати су у сљедећем табеларном прегледу:

Табела 3.

Р. бр.	Назив ЈИР и институција које су биле предмет ревидирања у извјештајном периоду	Потписана Повеља ИР	Донесен Стратешки план ИР	Донесен Годишњи план ИР (ГП ИР)	Планиран број ревизија у ГП ИР	Реализован број ревизија из ГП ИР	Реализован број редовних ИР	Реализован број накнадних ИР	Реализован број Ad hoc ИР	Извршење ГП ИР у % (Колона (9) / (8))
(1)	(2)	(3)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)
1.	Централна јединица за интерну ревизију институција БиХ (ЦЈИР) МФТ БиХ¹³	Подаци наведени 1.1-1.14.			33	31	22	10	-	93,94%
1.1.	Министарство финансија и трезора БиХ	ДА	ДА	ДА	3	2	1	1	-	66,67%
1.2.	Дирекција за европске интеграције БиХ	ДА	ДА	ДА	1	1	1	-	-	100%
1.3.	Дирекција за економско планирање	ДА	ДА	ДА	3	3	2	1	-	100%
1.4.	Агенција за јавне набавке БиХ	ДА	ДА	ДА	3	3	1	2	-	100%
1.5.	Уред координатора за реформу јавне управе у БиХ	ДА	ДА	ДА	3	2	2	-	-	66,67%
1.6.	Уред за законодавство БиХ	ДА	ДА	ДА	2	2	2	-	-	100%
1.7.	Меморијални центар Сребреница – Поточари Спомен обиљежје и мезарје за жртве геноцида из 1995.г.	ДА	ДА	ДА	2	2	2	1	-	100%
1.8.	Агенција за државну службу БиХ	ДА	ДА	ДА	3	3	3	-	-	100%
1.9.	Генерални секретаријат Савјета министара БиХ	ДА	ДА	ДА	1	1	1	-	-	100%
1.10.	Архив БиХ	ДА	ДА	ДА	3	3	1	2	-	100%
1.11.	Агенција за статистику БиХ	ДА	ДА	ДА	1	1	1	-	-	100%
1.12.	Одбор државне службе за жалбе	ДА	ДА	ДА	3	3	2	1	-	100%
1.13.	Агенција за осигурање у БиХ	ДА	ДА	ДА	3	3	1	2	-	100%
1.14.	Централна хармонизацијска јединица МФТ БиХ	ДА	ДА	ДА	2	2	2	-	-	100%
2.	ЈИР Управа за индиректно опорезивање БиХ	ДА	ДА	ДА	12	12	9	3	-	100%
3.	ЈИР Министарство одбране БиХ	ДА	ДА	ДА	20	20	20	-	-	100%
4.	ЈИР Гранична полиција БиХ	ДА	ДА	ДА	5	5	5	-	-	100%
5.	ЈИР Парламентарне скупштина БиХ	Подаци наведени 5.1-5.5.			10	10	8	2	3	100%
5.1.	Парламентарна скупштина	ДА	ДА	ДА	2	2	1	1	2	100%
5.2.	Централна изборна комисија	ДА	ДА	ДА	2	2	1	1	1	100%

¹³ Текст потписаних Повеља са појединим институцијама одступа од текста Повеље интерне ревизије у институцијама БиХ објављене у "Службеном гласнику БиХ", бр. 82/11

Табела 3.

Р. бр.	Назив ЈИР и институција које су биле предмет ревидирања у извјештајном периоду	Потписана Повеља ИР	Донесен Стратешки план ИР	Донесен Годишњи план ИР (ГП ИР)	Планиран број ревизија у ГП ИР	Реализован број ревизија из ГП ИР	Реализован број редовних ИР	Реализован број накнадних ИР	Реализован број Ad hoc ИР	Извршење ГП ИР у % (Колона (9) / (8))
(1)	(2)	(3)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)
5.3.	Агенција за превенцију корупције и координацију борбе против корупције	ДА	ДА	ДА	2	2	2	-	-	100%
5.4.	Агенција за заштиту личних података	ДА	ДА	ДА	2	2	2	-	-	100%
5.5.	Канцеларија за разматрање жалби по јавним набавкама	ДА	ДА	ДА	2	2	2	-	-	100%
6.	ЈИР Државна агенција за истраге и заштиту - SIPA	ДА	ДА	ДА	3	3	3	-	-	100%
7.	ЈИР Обавјештајно-безбједносна агенција БиХ	ДА	ДА	ДА	4	4	4	0	0	100%
8.	ЈИР Министарство за људска права и избјеглице БиХ ¹⁴	Подаци наведени 8.1-8.4.			6	5	2	3	-	83,33%
8.1.	Министарство за људска права и избјеглице БиХ	ДА	ДА	ДА	3	3	1	2	-	100%
8.2.	Фонд за повратак БиХ	ДА	ДА	ДА	2	1	-	1	-	50%
8.3.	Институт за нестала лица БиХ	ДА	ДА	ДА	1	1	1	-	-	100%
8.4.	Институција омбудсмана за људска права БиХ	НЕ ¹⁵	-	-	-	-	-	-	-	-
9.	ЈИР Министарство правде БиХ	НЕ	НЕ	НЕ	-	-	-	-	-	-
10.	ЈИР Министарство цивилних послова БиХ	Подаци наведени 10.1-10.4.			11	11	5	7	1	100%
10.1.	Министарство цивилних послова БиХ	ДА	ДА	ДА	4	4	2	3	1	100%
10.2.	Агенција за лијекове и медицинска средства БиХ	ДА	ДА	ДА	2	2	1	1	-	100%
10.3.	Агенција за рад и запошљавање БиХ	ДА	ДА	ДА	1	1	-	1	-	100%
10.4.	Центар за уклањање мина у БиХ - ВН МАС	ДА	ДА	ДА	4	4	2	2	-	100%
11.	ЈИР Службе за заједнике послове институција БиХ	ДА	ДА	ДА	2	2	1	1	-	100%
12.	ЈИР Дирекција за координацију полицијских тијела	ДА	ДА	ДА	3	3	3	-	-	100%

¹⁴ Текст потписане Повеље са појединим институцијама одступа од текста Повеље интерне ревизије у институцијама БиХ објављене у "Службеном гласнику БиХ", бр. 82/11

¹⁵ Руководство Институције омбудсмана за људска права БиХ, услед неразумијевања сврхе и улоге интерне ревизије, није омогућило успостављање независне функције интерне ревизије, на начин како је то дефинисано релевантним прописима, под неоснованим изговором да би финансијска независност ове институције била нарушена уколико би прихватили да њихов финансијски рад буде додатно ревидиран од јединице интерне ревизије.

Табела 3.

Р. бр.	Назив ЈИР и институција које су биле предмет ревидирања у извјештајном периоду	Потписана Повеља ИР	Донесен Стратешки план ИР	Донесен Годишњи план ИР (ГП ИР)	Планиран број ревизија у ГП ИР	Реализован број ревизија из ГП ИР	Реализован број редовних ИР	Реализован број накнадних ИР	Реализован број Ad hoc ИР	Извршење ГП ИР у % (Колона (9) / (8))
(1)	(2)	(3)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)
13.	ЈИР Министарство иностранних послова БиХ	ДА	НЕ	ДА	7	7	6	1	-	100%
14.	ЈИР Агенција за идентификациона документа, евиденцију и размјену података	ДА	ДА	ДА	9	8	3	4	2	89%
	УКУПНО у 2016. години	-	-	-	125	121	-	-	6	96,8%
	Укупно у 2015. години	-	-	-	89	81	-	-	9	91%

Из претходне табеле уочава се да је у извјештајном периоду 13 јединица интерне ревизије институција БиХ сачинило укупно 121 извјештај планиран стратешким и годишњим плановима јединица интерне ревизије, док је на захтјев руководиоца институције извршено укупно 6 *ad hoc* интерних ревизија.

Јединице интерне ревизије обавиле су и 2 непланиране накнадне ревизије, док је једна од укупног броја наведених *ad hoc* ревизија укључена у број планираних ревизија¹⁶, те је укупан број извршених ревизија у извјештајном периоду 128¹⁷.

У претходном извјештајном периоду, 2015. години, 11¹⁸ јединица интерне ревизије сачинило је укупно 90 извјештаја интерне ревизије, од којих је 81 извјештај интерне ревизије планиран годишњим плановима јединица интерне ревизије и 9 *ad hoc* интерних ревизија покренутих на захтјев руководиоца институције.

ЦХЈ води Регистар Повеља интерне ревизије у којем је евидентирано, закључно са 31.12.2016. године, укупно 37 Повеља. Анализом достављених података и текстова потписаних Повеља, уочено је да се у садржају текста појединих Повеља интерне ревизије одступа од текста Повеље интерне који је објављен у Службеном гласнику БиХ.

Подаци по институцијама о броју сачињених извјештаја интерне ревизије, броју интерних ревизора и датих препорука, у извјештајном периоду, дати су у сљедећем табеларном прегледу:

¹⁶ У Плановима ИР IDDEEA-а за 2016. годину предвиђен је одређен број дана за провођење 1 ревизије на захтјев руководиоца институције.

¹⁷ 121 планирана ревизија + 5 *ad hoc* ревизија (укупно их је 6, с тим да је 1 убројана у планиране) + 2 непланиране накнадне ревизије

¹⁸ У 2015. години, од 13 раније успостављених јединица интерне ревизије једна ЈИР није сачинила ниједан извјештај, ЈИР Министарства правде БиХ, а од двије јединице које су успостављене у овој години, једна је обавила 2 *ad hoc* ревизије по налогу руководиоца институције.

Табела 4.

Р. бр.	Назив институције – надлежна ЈИР	Број ИР у ЈИР	Број коначних извјештаја интерне ревизије	Број датих препорука интерне ревизије	Теме обухваћене извјештајима интерне ревизије
1.1.	Министарство финансија и трезора БиХ – ЦЈИР МФТ БиХ		Извршене су 2 интерне ревизије, од којих је 1 редовна и 1 накнадна ревизија.	Укупно је дато 13 препорука и то: у оквиру 1 редовне ревизије дато је 6 препорука, док је у оквиру Ревизије у ДЕП-у дата 1 препорука која се односи на МФТ БиХ и 6 препорука које се односе на МФТ и ДЕП. У накнадној ревизији је утврђен статус препорука датих у 2015. години	Ревизија управљање људским ресурсима и накнадна ревизија.
1.2.	Дирекција за европске интеграције БиХ – ЦЈИР МФТ БиХ		Извршена је 1 редовна ревизија	Укупно је дато 11 препорука и то: у оквиру 1 редовне ревизије дато је 8 препорука, док је у оквиру Ревизије у ДЕП-у дата 3 препоруке које се односе на ДЕИ.	Ревизија управљања људским ресурсима
1.3.	Дирекција за економско планирање БиХ – ЦЈИР МФТ БиХ		Извршене су укупно 3 ревизије, од којих су 2 редовне и 1 накнадна. Једна ревизија је обухватила још три институције (МФТ, ДЕИ и PARCO)	У оквиру обављене 2 редовне ревизије дато је укупно 15 препорука, од којих се 6 односи и на ДЕП и МФТ. У накнадној ревизији је утврђен статус препорука датих у 2015. години	Ревизија управљања људским ресурсима и Ревизија координације и израде средњорочног програма рада Савјета министара БиХ. Обављена је и 1 накнадна ревизија
1.4.	Агенција за јавне набавке БиХ – ЦЈИР МФТ БиХ		Извршено је укупно 3 ревизије од којих је 1 редовна и 2 накнадне ревизије.	У оквиру обављене 1 редовне ревизије дато је 6 препорука, док је у накнадним ревизијама утврђен статус препорука из 2015	Ревизија управљања људским ресурсима. Обављене су 2 накнадне ревизије.
1.5.	Уред координатора за реформу јавне управе БиХ – ЦЈИР МФТ БиХ		Извршене су укупно 2 редовне ревизије.	Укупно је дато 5 препорука и то: у оквиру 1 редовне ревизије дате су 4	Ревизија плата и наклада и Ревизија управљања људским ресурсима.

Табела 4.

Р. бр.	Назив институције – надлежна ЈИР	Број ИР у ЈИР	Број коначних извјештаја интерне ревизије	Број датих препорука интерне ревизије	Теме обухваћене извјештајима интерне ревизије
				препоруке, док је 1 дата у току Ревизије у ДЕП-у	
1.6.	Уред за законодавство СМ БиХ – ЦЈИР МФТ БиХ	4	Извршене су укупно 2 редовне ревизије.	У оквиру извршених ревизија дато је укупно 8 препорука.	Ревизија плата и накнада и Ревизија управљања људским ресурсима.
1.7.	Меморијални центар Сребреница – Поточари – ЦЈИР МФТ БиХ		Извршене су укупно 3 ревизије од којих 2 редовне и 1 накнадна ревизија.	У оквиру извршених ревизија дато је 6 препорука.	Ревизија плата и накнада и Ревизија управљања људским ресурсима.
1.8.	Агенција за државну службу БиХ – ЦЈИР МФТ БиХ		Извршене су укупно 3 редовне ревизије	У оквиру извршених ревизија дато је 12 препорука.	Ревизија плата и накнада, Ревизија управљања људским ресурсима и Ревизија запошљавања државних службеника.
1.9.	Генерални секретаријат СМ БиХ – ЦЈИР МФТ БиХ		Извршена је 1 редовна ревизија	У оквиру извршене ревизије дато је 5 препорука.	Ревизија управљања људским ресурсима
1.10.	Архив БиХ – ЦЈИР МФТ БиХ		Извршене су укупно 3 ревизије од којих је 1 редовна и 2 накнадне ревизије.	У оквиру обављене 1 редовне ревизије дато је 9 препорука, док је у накнадним ревизијама утврђен статус препорука из 2015	Ревизија управљања људским ресурсима и накнадне ревизије
1.11.	Агенција за статистику БиХ – ЦЈИР МФТ БиХ		Извршена је укупно 1 редовна ревизија	Током обављања редовне ревизије дато је укупно 6 препорука	Ревизија управљања људским ресурсима
1.12.	Одбор државне службе за жалбе – ЦЈИР МФТ БиХ		Извршено је укупно 3 ревизије од којих 2 редовне и 1 накнадна ревизија	Током обављања 2 редовне ревизије дато је укупно 11 препорука, док је у накнадној ревизији утврђен статус препоруке дате 2015. године	Ревизија плата и накнада плата, Ревизија управљања људским ресурсима и накнадна ревизија
1.13.	Агенција за осигурање у БиХ – ЦЈИР МФТ БиХ		Извршено је укупно 3 ревизије од	У оквиру обављене 1 редовне ревизије	Ревизија управљања људским ресурсима и накнадне ревизије

Табела 4.

Р. бр.	Назив институције – надлежна ЈИР	Број ИР у ЈИР	Број коначних извјештаја интерне ревизије	Број датих препорука интерне ревизије	Теме обухваћене извјештајима интерне ревизије
			којих 1 редовна и 2 накнадне ревизије	дато је 6 препорука, док је у накнадним утврђен статус препорука датих 2015. године	
1.14.	Централна хармонизацијска јединица МФТ БиХ – ЦЈИР МФТ БиХ		Извршене су укупно 2 редовне ревизије.	У оквиру обављених ревизија дато је укупно 6 препорука.	Ревизија плата и накнада плата и Ревизија управљања људским ресурсима
2.	Управа за индиректно опорезивање БиХ - ЈИР УИО БиХ	4	у извјештајном периоду извршено је 12 ревизија, од којих су 3 накнадне ревизије.	У оквиру обављених ревизија дате су 84 препоруке.	Савјетодавне услуге у развоју система ФУК, Ревизија утврђивања царинске вриједности возила, Ревизија утврђивања царинске вриједности робе азијског и афричког поријекла, Ревизија узорковања робе у царинском поступку, Савјетодавне услуге стручној радној групи за успоставу и развој система ФУК, Ревизија набавке и потрошње материјала, Ревизија обука и усавршавања запослених, Савјетодавне услуге РГ за израду стратегије управљања ризицима, Ревизија планирања и контроле рада запослених на пословима спречавања кријумчарења и прекршаја и 3 накнадне ревизије
3.	Министарство одбране БиХ – ЈИР МО БиХ	4	Укупно обављено 20 редовних ревизија	У оквиру обављених ревизија дато је укупно 82 препоруке.	Ревизијама су обухваћене следеће теме: Годишњи попис за 2015.г, Процес пријема и издавања нафте и нафтних деривата у ОС БиХ, Реализације уговора за исхрану, За нафту и нафтне деривате, За одржавање возила, Процес куповине авио карата за потребе МО, Систем управљања и располагања службеним моторним возилима у ЗШ и ОС БиХ, Процес књижења перспективне имовине у јединственом рачуноводственом систему МО и ОС БиХ, Процес набавке складиштења и располагања

Табела 4.

Р. бр.	Назив институције – надлежна ЈИР	Број ИР у ЈИР	Број коначних извјештаја интерне ревизије	Број датих препорука интерне ревизије	Теме обухваћене извјештајима интерне ревизије
					средствима за личну и колективну хигијену, канцеларијски материјал и поклоне, Процес имплементације новог софтвера за плате и персонал, Процес одабира и додјеле похвала и награда за дан ОС БиХ, Ревизија припремних радњи и продаје службених моторних возила путем лицитације, Процес расходања у току године средстава у МО и ОС БиХ, Благајничко пословање у МО и у ЗШОС БиХ за 2015, Примјена Одлуке о висини, начину и поступку остваривања права на накнаду за превоз на посао и превоз са посла у 2015, Процес складиштења и чувања хране за припаднике Оружаних снага и цивилних лица у МО и ОС БиХ, Процес планирања Капиталних издатака за 2016, Процес реструктурирања буџета МО и ОС БиХ за 2015, Процес подношења захтјева за поврат ПДВ у 2015 и претходним годинама, Процес набавке и реализације робе, дрво и угаљ у протеклом периоду 2012-2015 год
4.	Гранична полиција БиХ – ЈИР ГП БиХ	2	Извршено је 5 редовних интерних ревизија.	У оквиру обављених 5 ревизија дато је укупно 36 препорука.	Ревизија пописа (инвентарисања), Р. Процеса планирања и израде приједлога буџета, Р. Издатака за текуће одржавање и услуге превоза и горива, Р.прихода од продаје сталних средстава и др.прихода и ревизија јавних набавки
5.1.	Парламентарна скупштина БиХ – ЈИР Парламентарне скупштине БиХ	2	Укупно су извршене 4 ревизије и то 1 редовна, 1 накнадна и 2 <i>ad hoc</i> ревизије.	У оквиру обављених ревизија дате су 22 препоруке.	Ревизија планирања и извршења буџета, Ревизија јавних набавки и праћења извршења уговора авио-карата и Ревизија поступка набавке услуга сервисирања службених возила
5.2.	Централна изборна комисија БиХ – ЈИР Парламентарне		Извршене су укупно 3 ревизије и то 1	У оквиру обављених ревизија дато је	Ревизија јавних набавки, Ревизија плата и накнада плата и Накнадна ревизија система

Табела 4.

Р. бр.	Назив институције – надлежна ЈИР	Број ИР у ЈИР	Број коначних извјештаја интерне ревизије	Број датих препорука интерне ревизије	Теме обухваћене извјештајима интерне ревизије
	скупштине БиХ		редовна, 1 накнадна и 1 <i>ad hoc</i> ревизија.	13 препорука	уговорених и других посебних услуга
5.3.	Агенција за превенцију корупције и координацију борбе против корупције у БиХ– ЈИР Парламентарне скупштине БиХ		Извршене су 2 редовне ревизије	У оквиру обављених ревизија дато је 25 препорука	Ревизија плата и накнада плата и Ревизија јавних набавки
5.4.	Агенција за заштиту личних података у БиХ– ЈИР Парламентарне скупштине БиХ		Извршене су 2 редовне ревизије	У оквиру обављених ревизија дато је 15 препорука	Ревизија плата и накнада плата и Ревизија јавних набавки
5.5.	Канцеларија за разматрање жалби по јавним набавкама– ЈИР Парламентарне скупштине БиХ		Извршене су 2 редовне ревизије	У оквиру обављених ревизија дато је 19 препорука	Ревизија плата и накнада плата и Ревизија јавних набавки
6.	Државна агенција за истраге и заштиту (СИПА) – ЈИР СИПА БиХ	2	Извршено је укупно 3 ревизије	У оквиру извршених ревизија дато је укупно 56 препорука	Ревизија плата и накнада плата, Ревизија употребе службених телефона и Ревизија трошкова накнада запослених
7.	Обавјештајно-безбједносна агенција БиХ – ЈИР ОБА БиХ	2	Извршено је укупно 4 интерне ревизије.	У оквиру извршених ревизија дато је 14 препорука.	Ревизија плата и накнада, Р. путних трошкова, Р. уговорених и др. услуга, Р. управљања људским ресурсима.
8.1.	Министарство за људска права и избјеглице БиХ – ЈИР Министарства за људска права и избјеглице БиХ		Укупно су извршене 3 ревизије и то 1 редовна и 2 накнадне ревизије.	У оквиру обављене 1 редовне ревизије дате су 4 препоруке.	Ревизија остваривања права на здравствену заштиту и социјалну помоћ лица под међународном заштитом и Накнадне ревизије: Употреба службених возила и Службена путовања.
8.2.	Фонд за повратак БиХ – ЈИР Министарства за људска права и избјеглице БиХ	1	Извршена је 1 накнадна ревизија.	У оквиру обављене накнадне ревизије утврђен је статус препорука датих у ревизији извршеној у претходној години.	Накнадна ревизија плата и накнада плата запослених
8.3.	Институт за нестала лица БиХ – ЈИР Министарства за људска права и избјеглице БиХ		Извршена је 1 редовна ревизија	Дато је укупно 5 препорука	Ревизија плата и накнада плата
9.	Министарство правде БиХ – ЈИР МП БиХ	2	0*	0*	0*

Табела 4.

Р. бр.	Назив институције – надлежна ЈИР	Број ИР у ЈИР	Број коначних извјештаја интерне ревизије	Број датих препорука интерне ревизије	Теме обухваћене извјештајима интерне ревизије
10.1.	Министарство цивилних послова БиХ – ЈИР Министарства цивилних послова	2	Извршено укупно 6 ревизија, од којих 2 редовне, 3 накнадне и 1 <i>ad hoc</i>	У оквиру обављених ревизија дато је укупно 53 препоруке.	Ревизија јавних набавки, Ревизија плата и накнада плата, Ревизија процеса додјеле грантова и Накнадне ревизије: Система благајничког пословања, Јавних набавки и Плата и накнада на плате.
10.2.	Центар за уклањање мина у БиХ – ЈИР Министарства цивилних послова		Извршено укупно 4 ревизије (2 редовне и 2 накнадне)	У оквиру обављених ревизија дато је укупно 17 препорука	Ревизија примјене Правилника о кориштењу телефона СМ БиХ и Ревизија плата и накнада на плате. Обављене су и 2 накнадне ревизије претходно наведених подручја ревидирања.
10.3.	Агенција за лијекове и медицинска средства – ЈИР Министарства цивилних послова		Извршене су укупно 2 ревизије (1 редовна и 1 накнадна)	У оквиру обављених ревизија дато је укупно 10 препорука	Ревизија плата и накнада плата и Накнадна ревизија.
10.4.	Агенција за рад и запошљавање БиХ – ЈИР Министарства цивилних послова		Извршена је 1 накнадна ревизија	У оквиру обављене накнадне ревизије утврђен је статус препорука датих у редовној ревизији	Накнадна ревизија плата и накнада плата
11.	Служба за заједничке послове институција БиХ – ЈИР СЗП БиХ	1	Укупно су обављене 2 ревизије и то 1 редовна и 1 накнадна	У оквиру обављених ревизија дато је 10 препорука	Ревизија система пословања угоститељских јединица и Накнадна ревизија.
12.	Дирекција за координацију полицијских тијела – ЈИР ДКПТ БиХ	1	Укупно је обављено 3 редовне ревизије.	У оквиру обављене 3 ревизије дато је укупно 16 препорука.	Ревизија управљања протоколом и документацијом, Ревизија успостављања система ФУК и Ревизија употребе службених аутомобила.
13.	Министарство иностраних послова БиХ – ЈИР МИП БиХ	1	Укупно 7 извјештаја, од чега 6 редовних ревизија и 1 накнадна ревизија.	У оквиру обављених ревизија дато је укупно 23 препоруке.	Ревизија канцеларијског пословања, Р. управљања визама и путним листовима, Ревизија судских спорова, Ревизија пословања ДКП БиХ (Генералног конзулата БиХ у Франкфурту, Генералног конзулата БиХ у Штутгарту и Амбасаде БиХ у Берлину) и Накнадна ревизија реализације препорука.
14.	Агенција за идентификациона документа, евиденцију и размјену података БиХ –	1	Укупно је извршено 9 интерних ревизија, од којих 3	У оквиру укупно обављених 9 ревизија дато је 20 препорука.	Ревизија трошкова плата, Ревизија кориштења и одржавања службених возила, Ревизија службених телефона, Ревизија накнада за превоз на

Табела 4.

Р. бр.	Назив институције – надлежна ЈИР	Број ИР у ЈИР	Број коначних извјештаја интерне ревизије	Број датих препорука интерне ревизије	Теме обухваћене извјештајима интерне ревизије
	ЈИР IDDEEA БиХ		редовне, 4 накнадне и 2 <i>ad hoc</i> ревизије.		посао и с посла, Ревизија достављање гаранција за уредно извршење уговора од стране понуђача и 4 накнадне ревизије по темама из претходне године.
	УКУПНО у 2016.	29	128**	637	
	УКУПНО у 2015.	27	90***	443	

Напомена:

* Запослена 2 интерна ревизора у Министарству правде БиХ већ другу годину немају извршену ниједну интерну ревизију, нити другу активност из надлежности интерне ревизије, ни планирану, ни *ad hoc*.

**Збир од 128 интерних ревизија садржи, поред планираних (редовних и накнадних) ревизија, и 6 *ad hoc* интерних ревизија.

*** Збир од 90 интерних ревизија у 2015.г. чини 81 планирана ревизија и 9 *ad hoc* интерних ревизије.

У 128 извјештаја интерне ревизије сачињених у току 2016. године дато је укупно 637 препорука од стране 13 јединица интерне ревизије у институцијама БиХ.

Генерално, највећи број препорука које су интерни ревизори у својим извјештајима у извјештајном периоду дали односи се на препоруке везане за:

- унапређење система обрачуна плата и накнада плата,
- унапређење система управљања људским ресурсима,
- унапређење система у области јавних набавки,
- унапређење у области уговорених и других услуга.

Степен реализације препорука интерне ревизије по институцијама дат је у Табели 5:

Табела 5.

Р. бр.	Назив институције (надлежна ЈИР)	Година	Број датих препорука интерне ревизије	Број реализованих препорука ИР	Реализоване препоруке у %	Број нереализованих препорука ИР	Нереализоване препоруке у %	Број препорука ИР којима није истекао рок за реализацију	Дјелимично реализоване препоруке ИР	Коментар
1.	Министарство финансија и трезора БиХ (ЈИР МФТ БиХ)	2015.	8*	4	50%	-	-	4*	-	Реализација 2 препоруке које су дате у оквиру пилот ревизије учинка дијела вишегодишњег пројекта Проширење и унапређење ISFU система пратиће се у наредном периоду
		2016.	13*	3**	23,1%	-	-	10**	-	* Од овог броја 6

Р. бр.	Назив институције (надлежна ЈИР)	Година	Број датих препорука интерне ревизије	Број реализованих препорука ИР	Реализоване препоруке у %	Број нереализованих препорука ИР	Нереализоване препоруке у %	Број препорука ИР којима није истекао рок за реализацију	Дјелимично реализоване препоруке ИР	Коментар
										препорука је дато у редовној ревизији у МФТ, док је 7 дато у оквиру Ревизије обављене у ДЕП-у и то се 1 односи само на МФТ, а 6 и на МФТ и ДЕП ** Од 6 препорука за чију реализацију су задужени МФТ и ДЕП заједно, 3 су реализоване а 3 у поступку реализације
2.	Дирекција за европске интеграције БиХ (ЈИР МФТ БиХ)	2015.	-	-	-	-	-	-	-	-
		2016.	11*	4	36,4%	-	-	7	-	* Од овог броја 3 препоруке су дате у оквиру ревизије у ДЕП-у
3.	Дирекција за економско планирање БиХ (ЈИР МФТ БиХ)	2015.	5	4	80%	1	20%	-	-	-
		2016.	15*	10**	66,7%	-	-	5**	-	* За реализацију 6 препорука задужени су ДЕП и МФТ ** Од 6 препорука за чију реализацију су задужени МФТ и ДЕП заједно, 3 су реализоване, а 3 у поступку реализације
4.	Агенција за јавне набавке БиХ (ЈИР МФТ БиХ)	2015.	12	10	83,3%	-	-	2	-	-
		2016.	6	3	50%	3	-	-	-	-
5.	Уред координатора за реформу јавне управе (ЈИР МФТ БиХ)	2015.	-	-	-	-	-	-	-	-
		2016.	5*	-	-	-	-	5	-	*Од овог броја 1 препорука је дата у оквиру ревизије у ДЕП-у
6.	Уред за законодавство БиХ (ЈИР МФТ БиХ)	2015.	-	-	-	-	-	-	-	-
		2016.	8	-	-	-	-	8	-	-
7.	Меморијални центар Сребреница – Поточари (ЈИР МФТ БиХ)	2015.	6	6	100%	-	-	-	-	-
		2016.	6	4	66,7%	1	16,7%	-	1	-
8.	Агенција за државну службу БиХ (ЈИР МФТ БиХ)	2015.	-	-	-	-	-	-	-	-
		2016.	12	11	91,7%	-	-	1	-	-
9.	Генерални секретаријат Савјета министара БиХ (ЈИР МФТ БиХ)	2015.	-	-	-	-	-	-	-	-
		2016.	5	-	-	-	-	5	-	-
10.	Архив БиХ (ЈИР МФТ БиХ)	2015.	18	5	27,8%	6	33,3%	-	7	-
		2016.	9	8	88,9%	-	-	1	-	-
11.	Агенција за статистику	2015.	-	-	-	-	-	-	-	-

Р. бр.	Назив институције (надлежна ЈИР)	Година	Број датих препорука интерне ревизије	Број реализованих препорука ИР	Реализоване препоруке у %	Број нереализованих препорука ИР	Нереализоване препоруке у %	Број препорука ИР којима није истекао рок за реализацију	Дјелимично реализоване препоруке ИР	Коментар
	БиХ (ЈИР МФТ БиХ)	2016.	6	-	-	-	-	6	-	-
12.	Одбор државне службе за жалбе (ЈИР МФТ БиХ)	2015.	1	-	-	-	-	1	-	-
		2016.	11	-	-	-	-	11	-	-
13.	Агенција за осигурање у БиХ (ЈИР МФТ БиХ)	2015.	8	4	50%	1	12,5%	1	2	-
		2016.	6	6	100%	-	-	-	-	-
14.	ЦХЈ МФТ БиХ (ЈИР МФТ БиХ)	2015.	-	-	-	-	-	-	-	-
		2016.	6	-	-	-	-	6	-	-
15.	Управа за индиректно опорезивање БиХ (ЈИР УИО БиХ)	2015.	69	66	95,7%	-	-	3	-	-
		2016.	84	23	27,4%	-	-	61	-	-
16.	Министарство одбране БиХ (ЈИР МО БиХ)	2015.	51	7	13,7%	12	23,5%	32	-	-
		2016.	82	10	12,2%	15	18,3%	41	16	-
17.	Гранична полиција БиХ (ЈИР ГП БиХ)	2015.	63	34	54%	10	15,9%	11	8	-
		2016.	36	15	41,7%	5	13,9%	16	-	-
18.	Парламентарна скупштина БиХ (ЈИР ПС БиХ)	2015.	41	4	9,7%	7	17%	30	-	-
		2016.	22	-	-	-	-	22	-	-
19.	Централна изборна комисија БиХ (ЈИР ПС БиХ)	2015.	10	8	80%	2	20%	-	-	-
		2016.	13	-	-	-	-	13	-	-
20.	Агенција за превенцију корупције и координацију борбе против корупције (ЈИР ПС БиХ)	2015.	-	-	-	-	-	-	-	-
		2016.	25	-	-	-	-	25	-	-
21.	Агенција за заштиту личних података у БиХ (ЈИР ПС БиХ)	2015.	-	-	-	-	-	-	-	-
		2016.	15	-	-	-	-	15	-	-
22.	Канцеларија за разматрање жалби по јавним набавкама (ЈИР ПС БиХ)	2015.	-	-	-	-	-	-	-	-
		2016.	19	-	-	-	-	19	-	-
23.	Државна агенција за истраге и заштиту – (ЈИР СИПА БиХ)	2015.	ЈИР успостављена у другој половини 2015. године							-
		2016.	56	-	-	-	-	56	-	-
24.	Обавјештајно-безбједносна агенција (ЈИР ОБА БиХ)	2015.	6	4	66,7%	-	-	2	-	-
		2016.	14	7	50%	-	-	7	-	-
25.	Министарство за људска права и избјеглице БиХ	2015.	9	7	77,8%	-	-	-	2	-
		2016.	4	-	-	-	-	4	-	-

Р. бр.	Назив институције (надлежна ЈИР)	Година	Број датих препорука интерне ревизије	Број реализованих препорука ИР	Реализоване препоруке у %	Број нереализованих препорука ИР	Нереализоване препоруке у %	Број препорука ИР којима није истекао рок за реализацију	Дјелимично реализоване препоруке ИР	Коментар
	(ЈИР МЉП БиХ)									
26.	Фонд за повратак БиХ (ЈИР МЉП БиХ)	2015.	4	4	100%	-	-	-	-	-
		2016.	-	-	-	-	-	-	-	-
27.	Институт за нестала лица БиХ (ЈИР МЉП БиХ)	2015.	-	-	-	-	-	-	-	-
		2016.	5	-	-	-	-	5	-	-
28.	Министарство правде БиХ (ЈИР МП БиХ)	2015.	0	0	-	0	-	0	0	Није обављена ниједна ревизија у 2015. години
		2016.	0	0	-	0	-	0	0	Није обављена ниједна ревизија у 2016. години
29.	Министарство цивилних послова БиХ (ЈИР МЦП БиХ)	2015.	18	17	94,4%	-	-	-	1	-
		2016.	53	17	32%	1	1,9%	27	8	-
30.	Центар за уклањање мина у БиХ (ЈИР МЦП БиХ)	2015.	-	-	-	-	-	-	-	-
		2016.	17	11	64,7%	1	5,9%	1	4	-
31.	Агенција за лијекове и медицинска средства (ЈИР МЦП БиХ)	2015.	-	-	-	-	-	-	-	-
		2016.	10	8	80%	1	10%	1	-	-
32.	Агенција за рад и запошљавање БиХ (ЈИР МЦП БиХ)	2015.	12	12	100%	-	-	-	-	-
		2016.	-	-	-	-	-	-	-	-
33.	Служба за заједничке послове институција БиХ (ЈИР СЗП БиХ)	2015.	-	-	-	-	-	-	-	-
		2016.	10	7	70%	-	-	3	-	-
34.	Дирекција за координацију полицијских тијела (ЈИР ДКПТ БиХ)	2015.	12	6	50%	3	25%	3	-	-
		2016.	16	2	12,5%	-	-	14	-	-
35.	Министарство иностраних послова БиХ (ЈИР МИП БиХ)	2015.	65	41	63,1%	19	29,2%	-	5	-
		2016.	23	7	30,4%	10	43,5%	5	1	-
36.	Агенција за идентификациона документа, евиденцију и размјену података (ЈИР IDDEEA БиХ)	2015.	21	14	66,7%	2	9,5%	-	5	-
		2016.	20	-	-	-	-	20	-	-
УКУПНО у 2016. години			637*	153**	24%	37	5,8%	417**	30	*Укупно је дато 637 препорука, с тим што се од овог броја 6 препорука односи на МФТ и на ДЕП заједно, те су исте приказане у појединачним колонама 2 пута (у колони

Р. бр.	Назив институције (надлежна ЈИР)	Година	Број датих препорука интерне ревизије	Број реализованих препорука ИР	Реализоване препоруке у %	Број нереализованих препорука ИР	Нереализоване препоруке у %	Број препорука ИР којима није истекао рок за реализацију	Дјелимично реализоване препоруке ИР	Коментар
										за МФТ и за ДЕП) ** Препоруке за чију реализацију су задужени МФТ и ДЕП заједно, приказане су у колонама и за МФТ и за ДЕП, али су у коначном збиру исказане само једном
	УКУПНО у 2015. години		443	261	58,9%	63	14,4%	89	30	

Подаци из Табеле 5. нам показују да је у 2016. години од стране јединица интерне ревизије институција БиХ дато укупно 637 препорука, од којих за више од половину још увијек није истекао рок за реализацију. За ове препоруке ће у наредном периоду бити утврђен степен реализације, те се стога проценат учешћа реализованих и нереализованих препорука у односу на број укупно датих препорука не може сматрати коначним.

У посматраном периоду дошло је до номиналног раста броја датих препорука у односу на 2015. годину за 194 препоруке или, у процентима, за 43,8%. Ово је узроковано повећањем:

- броја јединица интерне ревизије које су обављале функцију интерне ревизије у посматраном периоду, са 11 јединица у 2015. години број је повећан на 13 јединица у 2016. години,
- броја коначних извјештаја интерне ревизије у 2016. години¹⁹,
- броја интерних ревизора који су обављали функцију интерне ревизије (број је повећан за 2). У 2016. години укупно 26²⁰ интерних ревизора је вршило функцију интерне ревизије, док је у 2015. години укупно њих 24²¹ било ангажовано на пружању услуге интерне ревизије и
- усавршавања и ефикаснијег рада интерних ревизора кроз стечено искуство.

На основу података из претходне табеле за 2015. годину уочава се да је више од половине укупно датих препорука реализовано (58,9%), док проценат учешћа нереализованих препорука у укупном броју датих препорука износи 14,4%. Дјелимично је реализовано 30 препорука, док за 89 препорука још увијек није истекао рок за реализацију, те ће у наредном периоду бити утврђено да ли су исте реализоване.

¹⁹ У 2016. години је, у односу на 2015. г, дошло до повећања броја сачињених извјештаја интерне ревизије за 38.

²⁰ Од укупног броја интерних ревизора (29) на дан 31.12.2016. год. изузета су 2 интерна ревизора Министарства правде који нису обавили ниједну ревизију у 2016. години и 1 интерни ревизор ОБА-е који је почео са радом 01.12.2016. године.

²¹ Од укупног броја интерних ревизора (27) на дан 31.12.2015. године, изузета су 2 интерна ревизора Министарства правде који нису обавили ниједну ревизију у 2015. години и интерни ревизор ЈИР СИПА-е која је успостављена у другој половини 2015. године.

Неизвршавање у потпуности Закључака Савјета министара БиХ и подаци из претходне табеле, на основу којих се види да је 14,4% нереализованих препорука од укупно датих препорука у 2015. години и да је укупно 60 дјелимично реализованих препорука датих у претходне двије године којима је истекао рок за реализацију, упућују на потребу унапређења у овој области. Унапређење се може постићи успостављањем јаче сарадње између јединица интерне ревизије и руководства институција, с једне стране и јачањем сарадње између јединица интерне ревизије и ревизора Канцеларије за ревизију институција БиХ, са друге стране, уз константно унапређење и повећање квалитета услуга које јединица интерне ревизије пружа. Такође, и руководство институција треба бити заинтересовано и мотивисано за услуге и препоруке интерне ревизије, те мора постојати и градити се повјерење у рад и кредибилност интерних ревизора. Писање извјештаја и давање препорука само по себи не смије бити циљ и сврха интерне ревизије, већ се мора радити на њиховом провођењу у циљу унапређења система финансијског управљања и контроле и стварања додатне вриједности у институцијама БиХ, што свакако треба бити постављено као циљ руководиоца институција и јединица интерне ревизије.

4.3. Преглед успостављања јединица интерне ревизије институција БиХ

Из свега до сада наведеног може се констатовати да је у досадашњем развоју система интерне ревизије у институцијама БиХ, учињен значајан напредак у којем се јасно препознају основе овог подсистема.

Функција интерне ревизије у институцијама БиХ јасно је дефинисана и утемељена Законом о интерној ревизији институција БиХ, те у једнообразној и усаглашеној методологији рада за интерне ревизоре, која укључује и стандарде интерне ревизије, а која је припремљена и објављена од стране ЦХЈ у складу са међународним стандардима интерне ревизије.

Начин организације јединица интерне ревизије у институцијама БиХ базиран је на децентрализованом моделу који у основи има принцип 3Е (економичност, ефективност и ефикасност), са јасно дефинисаним надлежностима јединица интерне ревизије у погледу вршења функције интерне ревизије у институцијама БиХ.

Етичким кодексом интерних ревизора у институцијама БиХ, Повељом интерне ревизије, Приручником за интерну ревизију са стандардима интерне ревизије и Споразумом о вршењу функције интерне ревизије дефинисана су, у институцијама БиХ, основна начела и односи пружаоца услуга – интерних ревизора и руководиоца јединица интерне ревизије, с једне стране и корисника услуга интерне ревизије – менаџмента институција, с друге стране.

Услови за запошљавање интерних ревизора и руководиоца јединица интерне ревизије у институцијама БиХ темеље се на идентичним општим и додатним условима за запошљавање интерних ревизора у свакој од институција БиХ. Сви запослени интерни

ревизори у институцијама БиХ испуњавају услове прописане Законом о интерној ревизији институција БиХ и Правилником о запошљавању интерних ревизора у институцијама БиХ. Такође, у систему интерне ревизије институција БиХ омогућено је поштовање принципа "иста плата за исти или сличан посао", а који подразумева да ће запослени у институцијама Босне и Херцеговине који обављају исте или сличне послове примати исту основну плату, односно да ће се радна мјеста из различитих институција Босне и Херцеговине на којима се обављају слични послови сврстати у исти платни разред. Управо таква су радна мјеста интерних ревизора и руководиоца јединица интерне ревизије.

Закључно са 31.12.2016. године 11 од укупно 14 успостављених јединица интерне ревизије у институцијама БиХ, успостављено је у складу са Одлуком о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама БиХ, а што подразумева да је извршено усклађивање правилника о унутрашњој организацији, у дијелу који се односи на интерну ревизију, а у вези усклађивања описа послова интерне ревизије, као и услова за запошљавање интерних ревизора и руководиоца јединица интерне ревизије.

Двије институције, Дирекција за координацију полицијских тијела БиХ²² и Агенција за идентификациона документа, евиденцију и размјену података БиХ²³, су покренуле, али још увијек нису окончале активности на усаглашавању правилника о унутрашњој организацији.

Јединица интерне ревизије у Министарству иностраних послова БиХ још увијек формално није успостављена у складу са Одлуком о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама БиХ и Правилником о запошљавању интерних ревизора у институцијама БиХ. Очекује се да ће активност око измјене постојећег Правилника о унутрашњој организацији Министарства иностраних послова БиХ бити окончана у 2017. години.²⁴

Степен успостављања јединица интерне ревизије по институцијама дат је у Табели 6.:

Табела 6.

Редни број	Назив институције	Приједлог Правилника о ун. Орг. Достављен ЦХЈ	Добијена сагласност ЦХЈ ДА / НЕ	Правилник о унутр.орг. упућен СМ БиХ на	СМ БиХ усвојио Правилник о	Правилником одобрени број извршилаца у ЈИР	Попуњено особље у ЈИР до 31.12.2016.	% попуњености ЈИР	Закључци СМ БиХ	Коментар
1.	Министарство финансија и трезора БиХ	ДА	ДА	ДА	ДА	4	4	100	+	
2.	Управа за индиректно	ДА	ДА	ДА	ДА	4	4	100	+	

²² Приједлог правилника достављен надлежном Министарству безбједности БиХ ради прибављања потребних мишљења и упућивања Савјету министара БиХ.

²³ Приједлог правилника достављен надлежном Министарству цивилних послова БиХ ради прибављања потребних мишљења и упућивања Савјету министара БиХ.

²⁴ Министарство је прибавило у фебруару 2017. године сагласност ЦХЈ на Приједлог правилника о измјенама и допунама Правилника о унутрашњој организацији у дијелу који се односи на интерну ревизију и тиме створило претпоставке да исти упуту у даљу процедуру према Савјету министара БиХ.

Редни број	Назив институције	Приједлог Правилника о ун. Орг. Достављен ЦХЈ	Добијена сагласност ЦХЈ ДА / НЕ	Правилник о унутр.орг. упућен СМ БиХ на	СМ БиХ усвојио Правилник о	Правилником одобрени број извршилаца у ЈИР	Попуњено особље у ЈИР до 31.12.2016	% попуњености ЈИР	Закључци СМ БиХ	Коментар
	опорезивање БиХ									
3.	Министарство одбране БиХ	ДА	ДА	ДА	ДА	4	4	100	+	
4.	Гранична полиција БиХ	ДА	ДА	ДА	ДА	2	2	100	+	
5.	Парламентарна скупштина БиХ	ДА	ДА	ДА	ДА	2	2	100	+	
6.	Државна агенција за истраге и заштиту – <i>SIPA</i>	ДА	ДА	ДА	ДА	2	2	100	+	
7.	Обавјештајно- безбједносна агенција БиХ	ДА	ДА	ДА	ДА	2	2	100	+	
8.	Министарство за људска права и избјеглице БиХ	ДА	ДА	ДА	ДА	2	1	50	+/ -*	*Постоји ЈИР али није попуњено радно мјесто интерног ревизора
9.	Министарство правде БиХ	ДА	ДА	ДА	ДА	3	2	66,7	+/ -*	*Постоји ЈИР али није попуњено радно мјесто руководиоца ЈИР
10.	Министарство цивилних послова БиХ	ДА	ДА	ДА	ДА	3	2	66,7	+/ -*	* Постоји ЈИР али није попуњено радно мјесто интерног ревизора
11.	Служба за заједничке послове институција БиХ	ДА	ДА	ДА	ДА	2	1	50	+/ -*	* Постоји ЈИР али није попуњено радно мјесто интерног ревизора
12.	Дирекција за координацију полицијских тијела	ДА	ДА	НЕ*	НЕ	2	1	50	+/ -	*Достављено МБ БиХ ради прибављања потребних мишљења како би се Правилник упутио СМ БиХ.
13.	Министарство иностраних послова БиХ	ДА	ДА	НЕ*	НЕ	3	1	33,33	+/ -	*У фази прибављања потребних мишљења како би се Правилник упутио на СМ БиХ

Редни број	Назив институције	Приједлог Правилника о ун. Орг. Достављен ЦХЈ	Добијена сагласност ЦХЈ ДА / НЕ	Правилник о унутр.орг. упућен СМ БиХ на	СМ БиХ усвојио Правилник о	Правилником одобрени број извршилаца у ЈИР	Попуњено особље у ЈИР до 31.12.2016	% попуњености ЈИР	Закључци СМ БиХ	Коментар
14.	Агенција за идентификационе документе, евиденцију и размјену података Босне и Херцеговине – IDDEEA	ДА	ДА	НЕ*	НЕ	-	1	-	+/-	*Приједлог Правилника достављен Министарству цивилних послова БиХ ради достављања истог СМ БиХ.
15.	Министарство спољне трговине и економских односа Босне и Херцеговине	ДА	ДА	ДА	ДА	3	-	-	+/-	*У току конкурсна процедура за избор руководиоца ЈИР и интерног ревизора. ²⁵
16.	Министарство комуникација и транспорта Босне и Херцеговине	ДА	ДА	ДА	ДА*	2	-	-	+	*СМ БиХ на 80. Сједници од 10.11.2016.г дао сагласност на измјену Правилника. ²⁶
17.	Министарство безбједности Босне и Херцеговине	ДА	ДА	-	-	-	-	-	+/-	* Прибављена сагласност ЦХЈ и покренута активност на измјени Правилника МБ БиХ дата 21.02.2017. године.

У наредном периоду, током 2017. године очекује се даље оперативнo и функционално јачање интерне ревизије у институцијама БиХ и то прије свега кроз функционално успостављање преосталих јединица интерне ревизије и формално-правно доношење неопходних аката и правилника.

Успостављање јединица интерне ревизије и њихово квалитетно кадровско попуњавање је неопходан услов за даљи напредак у развоју и унапређивању овог система.

Кадровска непопуњеност јединица интерне ревизије вишеструко утиче на стање и функционисање система интерне ревизије и то тако што прије свега онемогућава поштовање стандарда интерне ревизије који налажу доношење и одржавање Програма обезбјеђења и унапређења квалитета, а којим се процјењује ефективност и ефикасност активности интерне ревизије и идентификују могућности за њено унапређење. Програм садржи интерне оцјене, које се између осталог састоје од сталног надзор учинка

²⁵ Конкурс окончан у марту 2017. године

²⁶ У фебруару 2017.г. објављен јавни оглас за попуњавање радних мјеста у ЈИР МТК БиХ.

активности интерне ревизије од стране руководиоца јединице интерне ревизије²⁷, као и екстерне оцјене од стране квалификованог, независног оцјењивача или тима оцјењивача и иста се спроводи бар једном у пет година. Такође, екстерна оцјена квалитета интерне ревизије може дати праве резултате само у јединицама интерне ревизије које су у потпуности попуњене. Поред овога, у непотпуним јединицама интерне ревизије тешко је обезбједити и само вршење функције интерне ревизије, од планирања, преко извођења ревизије, па све до писања коначног ревизорског извјештаја, на начин како то Закон предвиђа.

4.4. Преглед поштовања методологије интерне ревизије и учинка јединица интерне ревизије институција БиХ

ЦХЈ кроз годишње извјештаје јединица интерне ревизије институција БиХ врши, користећи препоруке из Водича за оцјену квалитета интерне ревизије у јавном сектору²⁸, дјелимично екстерну контролу квалитета методологије и учинка јединица за интерну ревизију институција БиХ. Екстерна контрола квалитета коју проводи ЦХЈ није замјена за прописане повремене екстерне оцјене које требају проводити квалификовани независни оцјењивачи изван организације, како је то дефинисано Законом о интерној ревизији институција БиХ и стандардима интерне ревизије. Како је ЦХЈ незаобилазан дио система интерне ревизије и као тијело које је одговорно за израду и провођење методологије интерне ревизије, увид у квалитет рада јединица интерне ревизије који врши ЦХЈ не може се сматрати у потпуности независним.

Јединице интерне ревизије достављају ЦХЈ, кроз своје годишње извјештаје, податке о начину организације интерне ревизије, опису послова и услова за запошљавање у јединицама интерне ревизије, заједно са изводом из Правилника о унутрашњој организацији у дијелу који се односи на ИР, потписаним Повељама интерне ревизије и Споразумима о вршењу функције интерне ревизије и другим релевантним подацима. На основу ових података, ЦХЈ прати усклађеност постојеће организације интерне ревизије, укључујући њену улогу, овлашћења и одговорност, са релевантним прописима интерне ревизије који регулишу ову област у институцијама БиХ.

Такође, у годишњим извјештајима јединице интерне ревизије достављају се и планови рада интерне ревизије, информације о свим обављеним интерним ревизијама, те информације о поштовању прописа током обављања ревизије. Кроз анализу ових података, ЦХЈ стиче увид о усклађености рада и вршења функције интерне ревизије у свим њеним фазама, од планирања до извјештавања, са прописаном методологијом, стандардима интерне ревизије, Етичким кодексом и осталим прописима у области интерне ревизије, те о учинку и квалитету интерне ревизије.

На основу извјештаја о обављеној континуираној професионалној едукацији (КПЕ) интерних ревизора у јединици интерне ревизије, као и заprimљених захтјева јединица интерне ревизије за признавање обука као КПЕ, ЦХЈ прати усавршавање и унапређење

²⁷ Поред сталног надзора учинка активности интерне ревизије, интерна оцјењивања морају укључити, према стандардима интерне ревизије, и периодична самооцјењивања или оцјењивања која врше друга лица из организације, која имају довољно познавања праксе интерне ревизије.

²⁸ Водич је издат у марту 2016. године од стране Заједнице праксе за интерну ревизију (IACOP) мреже за Управљање јавном потрошњом – учење уз међусобну подршку (PEMPAL-a), која је покренута од стране Свјетске банке 2006. године и обухвата 21 земљу, доступан на www.pempal.org.

знања и вјештина интерних ревизора из подручја и области дефинисаних прописима о КПЕ. Овим прописима дефинисани су начини испуњавања обавезе континуиране професионалне едукације интерних ревизора у институцијама БиХ, како би кроз одржавање нивоа стручности и њихов даљи професионални развој био унапређен квалитет услуга које пружају.

У наредном табеларном прегледу дати су подаци за 14 функционално успостављених јединица интерне ревизије у институцијама БиХ о поштовању и придржавању прописане методологије рада, Етичког кодекса и стандарда интерне ревизије током вршења интерне ревизије од стране интерних ревизора у овим јединицама. Такође, дати су и подаци о спровођењу интерне и екстерне оцјене квалитета и сарадњи јединица интерне ревизије са Канцеларијом за ревизију институција БиХ.

Табела 7.

Р. бр.	Назив ЈИР	Рад у складу са Приручником	Додаци Приручнику за интерну ревизију	Поштовање стандарда интерне ревизије	Поштовање Етичког кодекса	Интерна оцјена квалитета	Екстерна оцјена квалитета	Сарадња са Канцеларијом за ревизију институција
1.	ЦЈИР Министарства финансија и трезора	ДА	ДА	ДА	ДА	ДА	НЕ	ДА
2.	ЈИР Управе за индиректно опорезивање	ДА	НЕ	ДА	ДА	ДА	НЕ	ДА
3.	ЈИР Министарства одбране БиХ	ДА	НЕ	ДА	ДА	ДА	НЕ	ДА
4.	ЈИР Граничне полиције БиХ	ДА	НЕ	ДА	ДА	ДА	НЕ	ДА
5.	ЈИР Парламентарне скупштине БиХ	ДА	НЕ	ДА	ДА	ДА	НЕ	ДА
6.	ЈИР Државне агенције за истраге и заштиту	ДА	НЕ	ДА	ДА	ДА	НЕ	ДА
7.	ЈИР Обавјештајно-безбједоносне агенције	ДА	НЕ	ДА	ДА	НЕ*	НЕ	ДА
8.	ЈИР Министарства за људска права и избјеглице БиХ	ДА	НЕ	ДА	ДА	НЕ	НЕ	ДА
9.	ЈИР Министарства правде БиХ	ЈИР Министарства правде БиХ није обавила ниједну ревизију у извјештајном периоду, нити је доставила Годишњи извјештај и имала других резултата рада						
10.	ЈИР Министарства цивилних послова БиХ	ДА	НЕ	ДА	ДА	ДА	НЕ	ДА
11.	ЈИР Службе за заједничке послове институција БиХ	ДА	НЕ	ДА	ДА	НЕ	НЕ	ДА
12.	ЈИР Дирекције за координацију послицијских тијела БиХ	ДА	НЕ	ДА	ДА	НЕ	НЕ	ДА
13.	ЈИР Министарства иностраних послова БиХ	Дјелим ично**	НЕ**	Дјелим ично**	Дјелим ично**	НЕ**	НЕ**	ДА
14.	ЈИР Агенције за идентификациона документа, евиденцију и размјену података	ДА	НЕ	ДА	ДА	НЕ	НЕ	ДА

Напомена:

* ЈИР ОБА БиХ није проводила интерну оцјену квалитета у 2016. години јер је 11 мјесеци било попуњено само радно мјесто руководиоца ЈИР. Од 01.12.2016. г. попуњено је и радно мјесто интерног ревизора.

** Интерна ревизија која постоји у МИП БиХ, успостављена је као Уред/Инспекторат који једним својим дијелом обавља послове интерне ревизије, а другим послове инспектората за конзуларне послове у МИП-у. Овдје је третиран организациони дио који се бави интерном ревизијом у смислу Закона о интерној ревизији институција БиХ. У току су измјене Правилника о унутрашњој организацији МИП-а.

Из претходне табеле се види да интерни ревизори у свим јединицама интерне ревизије, изузимајући Јединицу интерне ревизије Министарства правде БиХ која није донијела потребне планове и документе за рад интерне ревизије, нити је имала било каквих резултата рада ни у овом извјештајном периоду, поштују и придржавају се методологије рада и стандарда интерне ревизије. Само једна од 14 јединица интерне ревизије, Централна јединица за интерну ревизију институција БиХ Министарства финансија и трезора БиХ, има и користи додатке Приручнику за интерну ревизију у свом раду, на које је ЦХЈ дала сагласност.

У седам јединица интерне ревизије је у извјештајном периоду вршена интерна оцјена квалитета, а ради се о шест јединица интерне ревизије које су у потпуности кадровски попуњене и једној јединици у којој је попуњено радно мјесто руководиоца ЈИР и једно од два предвиђена радна мјеста интерног ревизора, а то је ЈИР Министарства цивилних послова БиХ.

У седам јединица интерне ревизије, које нису у потпуности кадровски попуњене, није вршена интерна оцјена квалитета. У ових седам јединица укључена је и Јединица интерне ревизије Министарства правде БиХ која није вршила ревизије у извјештајном периоду.

Ни једна од јединица интерне ревизије није имала екстерну оцјену квалитета рада интерне ревизије у извјештајном периоду.

Свих 13²⁹ јединица интерне ревизије институција БиХ, које су вршиле функцију интерне ревизије у извјештајном периоду, сарађивале су са ревизорима Канцеларије за ревизију институција БиХ, како кроз размјену ревизорске документације и ревизорских извјештаја, тако и кроз подршку провођењу датих препорука за унапређење система PIFC-а.

На основу наведених података уочава се да у јединицама интерне ревизије, које нису кадровски у потпуности попуњене, ангажовања интерних ревизора нису надзирана на одговарајући начин, а што је неопходно како би се обезбједило остварење циљева, осигурање квалитета и развој запослених.

Екстерна оцјена квалитета учинка активности интерне ревизије се, према стандардима интерне ревизије, спроводи једном у пет година. У складу са наведеним, ЦХЈ планира у трогодишњем периоду предузети активности на доношењу прописа којима ће се унаприједити и додатно уредити и област контроле квалитета интерне ревизије.

У Табели 8. дат је преглед јединица интерне ревизије, које су у току 2016. године извршиле ревизије у институцијама наведеним у Табели 4, заједно са подацима о укупном броју извршених ревизија и датих препорука по јединици интерне ревизије, као и подручјима ревидирања.

---

²⁹ Овај број се односи на 13 од 14 ЈИР у институцијама БиХ које су успоставиле ИР и он не укључује ЈИР Министарства правде БиХ која у извјештајном периоду није имала било каквих активности и резултата рада интерне ревизије.

Табела 8.

Р. бр.	Назив ЈИР	Број особља ИР у ЈИР	Број коначних извјештаја ИР у 2016.г.	Број датих препорука ИР у 2016.г.	Планиран број рев. дана по ЈИР	Број радних дана ЈИР по ревизији ³⁰	Подручја ревидирања у 2016.г.
1.	ЦЈИР Министарства финансија и трезора БиХ	4	32	113	733	22	- Управљање људским ресурсима - Плате и накнаде плата - Запошљавање државних службеника
2.	ЈИР Управе за индиректно опрезивање БиХ	4	12	84	600	50	- Савјетодавне услуге у развоју система ФУК, - Утврђивање царинске вриједности возила, - Утврђивање царинске вриједности робе азијског и афричког поријекла, - Узорковање робе у царинском поступку, - Савјетодавне услуге стручној радној групи за успоставу и развој система ФУК, - Набавка и потрошња материјала, - Обука и усавршавање запослених, - Савјетодавне услуге РГ за израду стратегије управљања ризицима, - Планирање и контрола рада запослених на пословима спречавања кријумчарења
3.	ЈИР Министарства одбране БиХ	4	20	82	510	25	- Годишњи попис за 2015.г, - Процес пријема и издавања нафте и нафтних деривата у ОС БиХ, - Реализација уговора за исхрану, - Реализација уговора за нафту и нафтне деривате, - Реализација уговора за одржавање возила, - Процес куповине авио карата, - Систем управљања и располагања службеним моторним возилима, - Процес књижења перспективне имовине у јединственом рачуноводственом систему, - Процес набавке складиштења и располагања средствима за личну и колективну хигијену, канцеларијски материјал и поклоне, - Процес имплементације новог софтвера за плате и персонал, - Процес одабира и додјеле похвала и награда за дан ОС БиХ, - Припремне радње и продаја службених моторних возила путем лиценцације, - Процес расходања у току године средстава у МО и ОС БиХ, - Благајничко пословање, - Примјена Одлуке о висини, начину и поступку остваривања права на накнаду за превоз на посао и превоз са посла у 2015, - Процес складиштења и чувања хране за припаднике Оружаних снага и цивилних лица у МО и ОС БиХ, - Процес планирања Капиталних издатака за 2016, - Процес реструктурирања буџета, - Процес подношења захтјева за поврат ПДВ, - Процес набавке и релизације робе

³⁰ Подаци из годишњих извјештаја и планова јединица интерне ревизије.

4.	ЖИР Граничне полиције БиХ	2	5	36	160	30	- Попис (инвентарисање) - Процес планирања и израде приједлога буџета - Издаци за текуће одржавање и услуге превоза и горива - Приходи од продаје сталних средстава - Јавне набавке
5.	ЖИР Парламентарне скупштине БиХ	2	13	94	204	20	- Јавне набавке - Плате и накнаде плата - Планирање и извршење буџета - Поступак набавке услуга сервисирања службених возила
6.	ЖИР Државне агенције за истраге и заштиту БиХ	2	3	56	334	45	- Плате и накнаде плата - Употреба службених телефона - Трошкови накнада запослених
7.	ЖИР Обавјештајно-безбједносне агенције БиХ	2 ³¹	4	14	152	38	- Плате и накнаде плата - Путни трошкови - Уговорене и друге услуге - Управљање људским ресурсима
8.	ЖИР Министарства за људска права и избјеглице БиХ	1	5	9	164	27	- Остваривање права на здравствену заштиту и социјалну помоћ лица под међународном заштитом - Плате и накнаде плата
9.	ЖИР Министарства правде БиХ ³²	2	0	0	Не постоји податак	Не постоји податак	Није било ревизорских активности
10.	ЖИР Министарства цивилних послова БиХ	2	13	80	323	29	- Плате и накнаде плата, - Примјена Правилника СМ БиХ о употреби телефона - Јавне набавке, - Грантови непрофитних организација
11.	ЖИР Службе за заједничке послове БиХ	1	2	10	166	83	- Систем пословања угоститељских јединица
12.	ЖИР Дирекције за координацију полицијских тијела БиХ	1	3	16	129	43	- Управљање протоколом и документацијом - Успостављање система ФУК - Употреба службених возила
13.	ЖИР Министарства иностраних послова БиХ	1	7	23	Непостоји податак	Непостоји податак	- Канцеларијско пословање - Управљање визама и путним листовима - Судски спорови - Пословање ДКП БиХ
14.	ЖИР Агенције за идентификационе документе, евиденцију и размјену података БиХ	1	9	20	104	26	- Накнада за превоз на посао и превоз са посла - Трошкови закупа - Достављање гаранције за уредно извршење уговора од стране понуђача - Кориштење и одржавање службених возила - Кориштење службених телефона
УКУПНО У 2016. години		29	128	637	3.579 ³³	-	-
УКУПНО У 2015. години		27	90	443	-	-	-

Из табеле се види да је у 2016. години, од стране 13 јединица интерне ревизије извршено укупно 128 ревизија у којима је дато 637 препорука, што је у односу на 2015. годину, када је од стране 11 јединица интерне ревизије сачињено укупно 90 извјештаја и дато укупно

³¹ До 01.12.2016. године попуњена само позиција Руководиоца ЖИР, а од 01.12.2016.г. и позиција интерног ревизора

³² Нису сачињени ни Стратешки план, ни Годишњи план.

³³ Збир радних дана за вршење ИР јединица интерне ревизије које су доставиле податке у својим извјештајима

443 препоруке, дошло до мањег повећања броја извршених ревизија по јединици интерне ревизије (са 8,2 ревизије по ЈИР у 2015.г. дошло је до повећања на 9,8 ревизија у 2016.г). Број датих препорука по извршеној ревизији остао је исти, у просјеку око 5 препорука по ревизији.

У извјештајном периоду је у 128 обављених интерних ревизија учествовало укупно 26 интерних ревизора³⁴, на основу чега произилази да је просјечан број обављених ревизија по интерном ревизору 4,9. У поређењу са 2015. годином, када је обављено укупно 90 интерних ревизија у којима је учествовало укупно 24 интерна ревизора³⁵, дошло је до повећања броја обављених ревизија по интерном ревизору за 1 или за 26,7%.

4.6. Континуирана професионална едукација интерних ревизора у институцијама БиХ

Континуирана професионална едукација (КПЕ) интерних ревизора представља процес у којем интерни ревизори у институцијама БиХ одржавају ниво своје стручности и квалитет услуга које пружају и поступак кроз који исте развијају и надограђују усвајањем нових знања кроз даљи професионални развој.

Закон о интерној ревизији институција БиХ и Повеља интерне ревизије дефинишу да је обавеза руководиоца интерне ревизије да обезбједи висок квалитет активности интерне ревизије и да ради на обезбјеђењу потребних обука интерних ревизора, што укључује припрему и достављање годишњег плана обуке руководиоцу институције ради одобравања и обезбјеђења његовог спровођења.

Обавезу континуиране професионалне едукације интерних ревизора у институцијама БиХ дефинишу следећи прописи:

- Стандарди интерне ревизије и то:
  - Стандард 1230 - *Континуирано професионално усавршавање* прописује да су интерни ревизори дужни да унапређују своје знање, вјештине и остале способности кроз континуирано професионално усавршавање.
  - Стандард 1210 - *Стручност* налаже да интерни ревизори морају посједовати знање, вјештине и друге способности потребне за извршавање њихових дужности.
- Етички кодекс
Једно од начела Етичког кодекса је компетентност интерних ревизора која, између осталог, дефинише да интерни ревизори пружају само оне услуге за које имају потребна знања, вјештине и искуство, те да су обавезни да континуирано унапређују своју стручност, ефективност и квалитет својих услуга.
- Програм обуке и сертификавања интерних ревизора у институцијама БиХ
Програм дефинише обавезу континуиране професионалне едукације интерних ревизора у институцијама БиХ, теме из подручја и области које су предмет обука

---

³⁴ Од укупног броја запослених интерних ревизора закључно са 31.12.2016. године који износи 29, изузета су 2 интерна ревизора ЈИР Министарства правде који нису обавили ниједну ревизију и 1 интерни ревизор ЈИР ОБА-е који је почео са радом 01.12.2016. године.

³⁵ Нису урачунати интерни ревизори ЈИР СИПА-е која је успостављена у другој половини 2015. године и интерни ревизори ЈИР СИПА-е која је успостављена у другој половини 2015. године.

за КПЕ, врсте континуиране професионалне едукације, те обавезу извјештавања и евиденције о КПЕ интерних ревизора у јединици интерне ревизије. ЦХЈ је обавезна, у складу са Програмом, да на основу извјештаја јединица интерне ревизије води регистар КПЕ интерних ревизора у институцијама БиХ.

- Одлука о начину бодовања, евидентирања и извјештавања о КПЕ интерних ревизора у институцијама БиХ
Одлука дефинише начин бодовања сваке од врста КПЕ које су дефинисане Програмом, минималан број бодова који су интерни ревизори у институцијама БиХ обавезни да остваре на годишњем нивоу, као и начин признавања континуиране професионалне едукације обука које организују домаће и/или међународне институције.
- Упутство о КПЕ интерних ревизора у институцијама БиХ
Упутство дефинише начин пријављивања интерних ревизора на обуке из КПЕ, документацију која је неопходна за признавање обука као КПЕ, начин вођења евиденције о КПЕ интерних ревизора у јединици интерне ревизије и извјештавања ЦХЈ о КПЕ интерних ревизора.

Наведеним прописима дефинисано је да ЦХЈ припрема и/или организује обуке везане уз теме из подручја и области које су предмет обука за КПЕ и да доставља интерним ревизорима у институцијама БиХ информације о одржавању обука које организује самостално или у сарадњи са домаћим или међународним пружаоцима услуга.

У извјештајном периоду ЦХЈ је, у складу са прописима у области КПЕ, организовала обуке за стицање Цертификата овлашћеног интерног ревизора у институцијама БиХ, којој су, поред интерних ревизора који су обавезни проћи цјелокупан програм обуке (теоријски дио, писмени испит и практичну обуку) како би стекли овај Цертификат, у циљу унапређења својих знања присуствовали и интерни ревизори из институција БиХ као вид континуиране професионалне едукације. Кроз ове обуке је укупно прошло 30 интерних ревизора у институцијама БиХ. Обука је трајала 40 школских часова и иста је одржана у периоду од 19. до 21. септембра и од 27. до 29. септембра 2016. године.

Обукама су обрађене, у складу са Програмом, следеће теме:

- Регулаторни оквир за интерну ревизију у јавном сектору - у трајању од 5 школских часова;
- Основе јавне интерне контроле, финансијског управљања и контроле-ФУК - у трајању од 11 школских часова;
- Методологија рада интерне ревизије у јавном сектору - у трајању од 14 школских часова и
- Управљање интерном ревизијом у јавном сектору - у трајању од 10 школских часова.

Такође, у сарадњи са Националном академијом за финансије и економију Министарства финансија Холандије, ЦХЈ је организовала дводневну обуку о управљању ризицима и мапирању пословних процеса, намјењену државним службеницима у институцијама БиХ

који раде на пословима успостављања финансијског управљања и контроле у институцијама у којима су запослени. Обуку је такође похађало и особље ЦХЈ задужено за развој ФУК-а и система интерне ревизије, као и 7 интерних ревизора у институцијама БиХ у циљу континуираног професионалног усавршавања, кроз стицање нових знања и вјештина потребних за унапређење квалитета услуга које пружају.

Поред похађања обука које организује ЦХЈ, интерни ревизори у институцијама БиХ могу испунити обавезу континуиране професионалне едукације и кроз похађање обука које организују међународне и домаће институције на теме из подручја и области дефинисаних прописима у области КПЕ, као и кроз вршење интерне ревизије, састављање извјештаја, формално стручно усавршавање, објављивање стручних радова, праћење стручне литературе и по другим основама утврђеним Програмом и Одлуком.

У извјештајном периоду, од 31 обавезника КПЕ³⁶ и 14 јединица интерне ревизије обавезу континуиране професионалне едукације нису испунили у потпуности једино интерни ревизори Јединице интерне ревизије Парламентарне скупштине БиХ и Јединице интерне ревизије Министарства правде БиХ. Интерни ревизори у Јединици интерне ревизије Парламентарне скупштине БиХ су се обраћали руководству институције са захтјевима за одобравање похађање обука у области интерне ревизије али им исти нису одобрени. Интерни ревизори у Министарству правде БиХ, осим што нису вршили функцију интерне ревизије у 2015. и 2016. години, нису испунили ни минимум прописаних услова о КПЕ, као неопходног услова за очување и унапређење стечених знања.

Напомињемо да су интерни ревизори обавезни, у складу са стандардима интерне ревизије, Етичким кодексом и прописима у области континуиране професионалне едукације, да унапређују своје знање, вјештине и остале способности кроз континуирану професионалну едукацију, како би ефективно обављали своје професионалне обавезе.

Уколико интерни ревизори не посједују довољног знања и вјештине потребне за квалитетно извршавање њихових дужности може се довести у питање да ли су ангажовања интерних ревизора обављена стручно и да ли доприносе унапређењу управљачких и контролних механизма, дајући адекватне препоруке и савјете у вези са активностима које су предмет ревидирања.

Годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије за 2016. годину дао је, поред прегледа стања законодавног оквира интерне ревизије у институцијама БиХ, и кумулативне податке о извршеним интерним ревизијама у извјештајном периоду. Ефекти интерне ревизије који су обухваћени консолидованим извјештајем, огледају се у квантитету и квалитету препорука које дају јединице интерне ревизије у смислу унапређења пословања и функционисања институција БиХ. Такође, ефекти интерне ревизије огледају се и у оствареном напретку у успостављању и доградњи система јавне интерне финансијске контроле и интерне ревизије, као и квалитету савјетодавних услуга које интерна ревизија пружа менаџменту институција.

³⁶ 29 интерних ревизора и 2 запослена у Одсјеку за развој система интерне ревизије ЦХЈ

Резултати рада интерне ревизије огледају се у давању квалитетних препорука, са једне стране, и у реализацији датих препорука и унапређењу система финансијског управљања и контроле у институцијама које имају успостављену функцију интерне ревизије, с друге стране. У наредном периоду очекује се даљи напредак у овој области, како кроз повећање обима и квалитета ревизорских извјештаја и препорука које интерни ревизори дају, тако и кроз даље успостављање и јачање система интерне ревизије и њених капацитета у институцијама БиХ. Реално је очекивати да ће у току 2017. године доћи и до стварања услова за оперативно успостављање преосталих јединица интерне ревизије, како је то закључцима Савјета министара и предвиђено, а које ће дјеловати у складу са прописима којима се уређује ова област.

Додатни ефекти интерне ревизије умногоме ће зависити и од степена и брзине успостављања структуре интерне ревизије у институцијама БиХ, с једне стране, али исто тако и од спремности менаџмента и интерних ревизора за даљи напредак на развоју функције интерне ревизије у институцијама БиХ.

Из свега изнесеног у овом Извјештају, примјетно је да је у претходном периоду учињен додатни напредак у успостављању и развоју система интерне ревизије, који се огледа у објављивању и примјени прописа којима се дефинише систем интерне ревизије и функционалног успостављања система интерне ревизије од стране ЦХЈ, с једне стране, али и у квалитету вршења функције интерне ревизије у институцијама БиХ, с друге стране.

Ипак, степен напретка у овој области, од стране институција БиХ, би могао и морао бити на знатно већем нивоу, чиме би се дао додатни подстрек у развоју ове области и приближавању Босне и Херцеговине и њеног система јавне интерне финансијске контроле европским вриједностима.

5. Закључци Савјета министара БиХ

5.1. Реализација Закључака Савјета министара БиХ

Савјет министара БиХ је, приликом разматрања Годишњег консолидованог извјештаја интерне ревизије за 2015. годину, на својој 53. сједници одржаној 26.04.2016. године, усвојио следеће закључке:

- Задужује се Централна хармонизацијска јединица да настави пружати подршку институцијама које успостављају јединице интерне ревизије, како би се успоставила оперативна и функционална структура интерне ревизије у институцијама Босне и Херцеговине;
- Задужују се институције Босне и Херцеговине које су у обавези да успоставе јединице интерне ревизије да у што краћем року предузму све потребне радње везано за измјене правилника о унутрашњој организацији, осигурањем средстава и провођењем процедура за запошљавање интерних ревизора, како би се окончала процедура успостављања и попуњавања јединица интерне ревизије у институцијама Босне и Херцеговине, у складу са закључцима Савјета министара Босне и Херцеговине;

- Задужују се руководиоци јединица интерне ревизије и руководиоци институција којима се пружа услуга интерне ревизије да интензивирају сарадњу на унапређењу система интерне ревизије у циљу реализације закључака Савјета министара Босне и Херцеговине и реализације препорука интерне ревизије.

У вези са усвојеним закључцима Савјета министара БиХ, ЦХЈ је, у складу са својим надлежностима и капацитетима ЦХЈ, наставила са активним ангажманом на реализацији започетих активностима на развоју система интерне ревизије у институцијама БиХ. То се прије свега огледа у објављивању прописа којима је уређена ова област, едукацији интерних ревизора, али и у праћење активности интерне ревизије и институција БиХ.

ЦХЈ је о наведеним закључцима Савјета министара БиХ упознала све институције БиХ и јединице интерне ревизије на које су се исти односили и у складу са својим надлежностима пружала адекватну помоћ за реализацију истих.

Значајни документи из области интерне ревизије, који се односе на реализацију закључака Савјета министара су: Одлука о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама БиХ ("Службени гласник БиХ", број 49/12), Правилник о запошљавању интерних ревизора у институцијама БиХ ("Службени гласник БиХ", бр. 81/12 и 99/14), те Програм обуке и сертификаковања интерних ревизора у институцијама БиХ ("Службени гласник БиХ", број 7/15).

Примјена и провођење ових прописа актуелно је и у овом извјештајном периоду. У вези са тим потребно је навести податак да је ЦХЈ запримила, укључујући и период израде овог Извјештаја, свих 17 очекиваних захтјева за усаглашавање правилника о унутрашњој организацији. Сви ови захтјеви и приједлози правилника су детаљно размотрени, у смислу њихове усаглашености са важећим прописима којима је регулисана ова област. Након што су правилници усаглашени са наведеним прописима, ЦХЈ је, у складу са Законом о интерној ревизији институција БиХ, дала своју сагласност чиме су обезбјеђени услови за наставак процедуре измјене појединачних правилника о унутрашњој организацији, у дијелу који се односи на интерну ревизију.

Степен реализације закључака Савјета министара БиХ може се видјети из података датих у Табели 6.

Из тих података уочљиво је да:

- 7 од 17 институција је до 31.12.2016. године у потпуности реализовале закључке СМ БиХ и то:
  - Министарство финансија и трезора БиХ,
  - Управа за индиректно опорезивање БиХ,
  - Министарство одбране БиХ,
  - Гранична полиција БиХ,
  - Парламентарна скупштина БиХ,
  - Државна агенција за истраге и заштиту и
  - Обавјештајно-безбједносна агенција БиХ,
- 6 институција је у највећој мјери реализовало закључке Савјета министара БиХ, а то су слједеће институције:
  - Министарство за људска права и избјеглице БиХ,
  - Министарство правде БиХ,

- Министарство цивилних послова БиХ,
  - Служба за заједничке послове институција БиХ,
  - Министарство спољне трговине и економских односа БиХ и
  - Министарство транспорта и комуникација БиХ³⁷.
- 4 институције су дјелимично испуниле своје обавезе, предузимајући активности на стварању услова за успостављање интерне ревизије, а тиме и на реализацији закључака Савјета министара БиХ, а то су:
    - Министарство иностраних послова БиХ,
    - Агенција за идентификационе документе, евиденцију и размјену података Босне и Херцеговине – IDDEEA,
    - Дирекција за координацију полицијских тијела БиХ и
    - Министарство безбједности БиХ.

Овдје је потребно напоменути да је интерна ревизија која егзистира у Министарству иностраних послова БиХ, успостављена као Уред/Инспекторат који једним својим дијелом обавља послове интерне ревизије, а другим послове инспектората за конзуларне послове у МИП-у. Овим Извјештајем је третиран само организациони дио који се бави интерном ревизијом. Министарство иностраних послова БиХ је урадило нови Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у који је уграђена јединица интерне ревизије са надлежностима, организацијом, радним мјестима и описом послова који су у потпуности усклађени са прописима о интерној ревизији. Приједлог Правилника је у фази прибављања мишљења надлежних институција, након чега ће бити упућен Савјету министара Босне и Херцеговине ради добијања сагласности.

Посебно истичемо да је непримјерено понашање у трошењу јавног новца Јединице интерне ревизије Министарства правде БиХ у којој су запослена 2 интерна ревизора, а која у двогодишњем периоду нису предузели никакве активности у извршавању функције интерне ревизије.

На крају можемо закључити да активности на успостављању јединица интерне ревизије и њиховог кадровског попуњавања увелико зависе од става и активности менаџмента институција, њихових планова и буџета, као и од одобреног плана запошљавања.

---

³⁷ Очекује се да ће се у Министарству спољне трговине и економских односа БиХ и у Министарству транспорта и комуникација БиХ попунити и ставити у функцију јединица интерне ревизије током 2017. године.

5.2. Приједлог Закључака Савјета министара БиХ

Централна хармонизацијска јединица Министарства финансија и трезора БиХ, у складу са одредбама чл. 24. и 25. Закона о интерној ревизији институција БиХ ("Службени гласник БиХ", бр. 27/08 и 32/12), припремила је Годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије, те предлаже да Савјет министара БиХ, након разматрања Извјештаја, донесе сљедеће закључке:

- Задужује се ЦХЈ да настави развијати систем интерне ревизије у институцијама БиХ и пружати подршку институцијама које успостављају јединице интерне ревизије, како би се успоставила оперативна и функционална структура интерне ревизије у институцијама БиХ;
- Задужују се руководиоци јединица интерне ревизије и интерни ревизори да припреме годишњи план обуке интерних ревизора, те да у координацији са ЦХЈ проведу планове континуиране професионалне едукације, како би, у складу са Законом о интерној ревизији институција БиХ, Стандардима интерне ревизије и другим релевантним прописима, унаприједили своја знања и вјештине у циљу повећања квалитета услуга које пружају;
- Задужују се институције БиХ у којима су успостављене јединице интерне ревизије да, у складу са релевантним прописима, планирају неопходна средства за обуке интерних ревизора у својим буџетима, те да у складу са одобреним плановима обука и одобреним буџетским средствима за ове намјене, интерним ревизорима омогуће похађање обука;
- Задужују се руководиоци јединица интерне ревизије и руководиоци институција БиХ да, у складу са Одлуком о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама Босне и Херцеговине, досљедно примјењују прописане процедуре којима је регулисан начин потписивања и провођења Повеље интерне ревизије ("Службени гласник БиХ", бр. 82/11) и Споразума о вршењу функције интерне ревизије ("Службени гласник БиХ", број 73/12).

Број: 02-1-16-7-11-23/17

Сарајево, 28.03.2017. године

ДИРЕКТОР

Ранко Шакота